

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 6ης Δεκεμβρίου 2001 *

Στην υπόθεση T-196/99,

- Area Cova, SA**, με έδρα το Vigo (Ισπανία),
Armadora José Pereira, SA, με έδρα το Vigo,
Armadores Pesqueros de Aldán, SA, με έδρα το Vigo,
Centropesca, SA, με έδρα το Vigo,
Chymar, SA, με έδρα το Vigo,
Eloymar, SA, με έδρα την Estribela (Ισπανία),
Exfaumar, SA, με έδρα το Bueu (Ισπανία),
Farpespan, SL, με έδρα τη Moaña (Ισπανία),
Freiremar, SA, με έδρα το Vigo,
Hermanos Gandón, SA, με έδρα το Cangas (Ισπανία),
Heroya, SA, με έδρα το Vigo,
Hiopesca, SA, με έδρα το Vigo,
José Pereira e Hijos, SA, με έδρα το Vigo,
Juana Oya Pérez, κάτοικος Vigo,
Manuel Nores González, κάτοικος Marín (Ισπανία),
Moradiña, SA, με έδρα το Cangas,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

Navales Cerdeiras, SL, με έδρα το Camariñas (Ισπανία),

Nugago Pesca, SA, με έδρα το Bueu,

Pesquera Austral, SA, με έδρα το Vigo,

Pescaberbés, SA, με έδρα το Vigo,

Pesquerías Bígaro Narval, SA, με έδρα το Vigo,

Pesquera Cíes, SA, με έδρα το Vigo,

Pesca Herculina, SA, με έδρα το Vigo,

Pesquera Inter, SA, με έδρα το Cangas,

Pesquerías Marinenses, SA, με έδρα το Marín,

Pesquerías Tara, SA, με έδρα το Cangas,

Pesquera Vaqueiro, SA, με έδρα το Vigo,

Sotelo Dios, SA, με έδρα το Vigo,

εκπροσωπούμενοι από τους A. Creus Carreras και A. Agustinoy Guilayn, δικηγόρους,

ενάγοντες,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου από τους R. Gosalbo Bono, J. Carbery και την M. Sims,

και

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους T. Van Rijn και J. Guerra Fernandez, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

εναγομένων,

που έχει ως αντικείμενο αγωγή αποζημιώσεως, κατ' εφαρμογήν των άρθρων 235 ΕΚ και 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, των ζημιών που υπέστησαν οι ενάγοντες λόγω, αφενός, της αποδοχής από την Επιτροπή και το Συμβούλιο, για το 1995, ενός συνόλου επιτρεπομένων αλιευμάτων ποσότητας 27 000 τόνων για την ιπλόγλωσσα (χάλιμπατ) Γροιλανδίας εντός της ζώνης διακανονισμού όπως ορίζεται με τη σύμβαση για τη μελλοντική πολυμερή συνεργασία στον τομέα της αλιείας του Βορειοδυτικού Ατλαντικού καθώς και, αφετέρου, λόγω της συνάψεως διμερούς συμφωνίας μεταξύ της Κοινότητας και του Καναδά και της εκδόσεως του κανονισμού (ΕΚ) 1761/95 του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1995, που τροποποιεί για δεύτερη φορά τον κανονισμό (ΕΚ) 3366/94 για τον καθορισμό, για το 1995, ορισμένων μέτρων διατήρησης και διαχείρισης των αλιευτικών πόρων της ζώνης διακανονισμού, όπως ορίζεται στη σύμβαση για τη μελλοντική πολυμερή συνεργασία στην αλιεία του Βορειοδυτικού Ατλαντικού (ΕΕ L 171, σ. 1), που χορηγεί στους κοινοτικούς αλιείς, από τις 16 Απριλίου 1995, ποσόστωση 5 013 τόνων, όσον αφορά την ιπλόγλωσσα (χάλιμπατ) Γροιλανδίας εντός της εν λόγω ζώνης,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. Azizi, Πρόεδρο, K. Lenaerts και M. Jaeger, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 20ής Μαρτίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Κανονιστικό πλαίσιο

- 1 Η σύμβαση για τη μελλοντική πολυμερή συνεργασία στον τομέα της αλιείας του Βορειοδυτικού Ατλαντικού (στο εξής: η σύμβαση αυτή θα αναφέρεται με τα αγγλικά αρχικά της ως σύμβαση ΝΑΦΟ), που εγκρίθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3179/78 του Συμβουλίου, της 28ης Δεκεμβρίου 1978, περί συνάψεως από την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα της συμβάσεως περί της μελλοντικής πολυμερούς συνεργασίας στον τομέα της αλιείας του Βορειοδυτικού Ατλαντικού (ΕΕ ειδ. έκδ. 04/001, σ. 122), έχει, ιδίως, ως σκοπό να προαγάγει τη διατήρηση, την άριστη χρησιμοποίηση και την ορθολογική διαχείριση των αλιευτικών πόρων της περιοχής του Βορειοδυτικού Ατλαντικού, όπως αυτή προσδιορίζεται στο άρθρο Ι, παράγραφος 1 (στο εξής: ζώνη διακανονισμού).
- 2 Ειδικότερα, τα συμβαλλόμενα μέρη της συμβάσεως ΝΑΦΟ, μεταξύ των οποίων η Κοινότητα, μπορούν να προβαίνουν σε περιορισμό της δυνατότητας αλιεύσεως ορισμένων ειδών σε ορισμένα μέρη της περιοχής την οποία αφορά η σχετική ρύθμιση. Προς τούτο, τα συμβαλλόμενα μέρη καθορίζουν ένα σύνολο των επιτρεπομένων αλιευμάτων (στο εξής: ΣΕΑ) και προσδιορίζουν, στη συνέχεια, το ποσοστό που είναι διαθέσιμο για κάθε μέρος, μεταξύ των οποίων η Κοινότητα. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3760/92 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1992, για τη θέσπιση κοινοτικού συστήματος για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια (ΕΕ 1992, L 389, σ. 1), το Συμβούλιο κατανέμει τις αλιευτικές δυνατότητες μεταξύ των κρατών μελών στο πλαίσιο της κοινοτικής ποσοστώσεως.

Το ιστορικό της διαφοράς

- 3 Τον Σεπτέμβριο του 1994, η επιτροπή αλιείας της Οργανώσεως Αλιείας του Βορειοδυτικού Ατλαντικού (στο εξής: NAFO) καθόρισε για πρώτη φορά ένα ΣΕΑ υπόγλωσσας Γροιλανδίας (χάλιμπατ Γροιλανδίας). Τούτο αφορούσε ποσότητα 27 000 τόνων και ίσχυσε το 1995 στις ζώνες 2 και 3 της NAFO.
- 4 Ο κανονισμός (ΕΚ) 3366/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, για τον καθορισμό, για το 1995, ορισμένων μέτρων διατήρησης και διαχείρισης των αλιευτικών πόρων της ζώνης διακανονισμού (ΕΕ 1994, L 363, σ. 60), ανέφερε, στην έβδομη αιτιολογική σκέψη, ότι το μέγιστο επίπεδο αλιεύσεως, για το 1995, για την υπόγλωσσα Γροιλανδίας στις ζώνες 2 και 3 της NAFO δεν είχε ακόμη καταταξιωθεί μεταξύ των συμβαλλομένων μερών της συμβάσεως NAFO, ότι η επιτροπή αλιείας της NAFO θα συγκαλούσε σύσκεψη για να αποφασισθεί η εν λόγω κατανομή και ότι θα επιτρεπόταν η αλίευση της υπόγλωσσας Γροιλανδίας κατά το 1995 και θα καταλογιζόταν στις ποσοστώσεις που είχαν αποφασιστεί για τα κράτη μέλη.
- 5 Στο πλαίσιο ειδικής συσκέψεως που πραγματοποιήθηκε από τις 30 Ιανουαρίου έως την 1η Φεβρουαρίου 1995, η επιτροπή αλιείας της NAFO αποφάσισε να χορηγήσει στην Κοινότητα όσον αφορά το ΣΕΑ υπόγλωσσας Γροιλανδίας μια διαθέσιμη ποσόστωση 3 400 τόνων.
- 6 Κατά της χορηγήσεως της ποσοστώσεως αυτής, που κρίθηκε ανεπαρκής για την Κοινότητα, η τελευταία, εκπροσωπούμενη από το Συμβούλιο, προέβαλε στις 3 Μαρτίου 1995 ένσταση, βάσει του άρθρου XII, παράγραφος 1, της συμβάσεως NAFO.
- 7 Την ίδια ημέρα, και προφανώς αντιδρώντας στην εκ μέρους του Συμβουλίου υποβολή της ως άνω ενστάσεως, ο Καναδάς προσάρμοσε τη νομοθεσία του ώστε να μπορεί να συλλαμβάνει σκάφη εντός της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης του. Η δυνατότητα αυτή να καταφεύγει στην εν λόγω σύλληψη, προβλέφθηκε με νόμο

σχετικό με την προστασία της παράκτιας αλιείας, ο οποίος εγκρίθηκε από το καναδικό κοινοβούλιο στις 12 Μαΐου 1994. Οι ως άνω νομοθετικές τροποποιήσεις εντάσσονταν στο πλαίσιο της αυξανόμενης δυσαρέσκειας που είχε εκφράσει ήδη από την αρχή του έτους 1994 η Καναδική Κυβέρνηση έναντι του ισπανικού στόλου που αλίευε την ιππόγλωσσα Γροιλανδίας εντός της ζώνης διακανονισμού και η οποία εκδηλώθηκε, μεταξύ άλλων, με αυξημένη παρουσία καναδικών περιπολικών σκαφών εντός της ζώνης αυτής. Στο πνεύμα αυτό, η Καναδική Κυβέρνηση διατύπωσε, στις 10 Μαΐου 1994, επιφύλαξη ως προς την αρμοδιότητα του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης, όσον αφορά τον διακανονισμό των διεθνών διαφορών στον τομέα της αλιείας που επηρεάζουν τον Καναδά. Βάσει της νέας αυτής νομοθεσίας, οι καναδικές αρχές συνέλαβαν στις 9 Μαρτίου 1995 το σκάφος *Estai*, το οποίο ανήκε στην ενάγουσα εταιρία *José Pereira e Hijos, SA*, το οποίο αλίευε στη ζώνη διακανονισμού. Μεταξύ των άλλων επεισοδίων, πρέπει να επισημανθεί, ιδίως, ότι, στις 26 Μαρτίου 1995, ένα καναδικό περιπολικό σκάφος αχρήστευσε τον αλιευτικό εξοπλισμό του σκάφους *Pescamauro Uno* και ότι, στις 5 Απριλίου 1995, καναδικά αλιευτικά σκάφη παρενόχλησαν και προκάλεσαν ζημιές στο σκάφος *José Antonio Nores*.

- 8 Με τον κανονισμό (ΕΚ) 850/95 του Συμβουλίου, της 6ης Απριλίου 1995, για την τροποποίηση του κανονισμού 3366/94 (ΕΕ L 86, σ. 1), το Συμβούλιο καθόρισε μια αυτόνομη κοινοτική ποσόστωση περιορίζουσα σε 18 630 τόνους τα κοινοτικά αλιεύματα ιππόγλωσσας Γροιλανδίας στις ζώνες 2 και 3 της ΝΑΦΟ για το 1995, με τη διευκρίνιση ότι «η αυτόνομη αυτή ποσότητα θα πρέπει να τηρεί το μέτρο διατήρησης που θεσπίστηκε για τον πόρο αυτό, ήτοι το ΣΕΑ των 27 000 τόνων [...] [και ότι] είναι αναγκαίο να υπάρξει πρόβλεψη για τη δυνατότητα διακοπής της αλιείας μόλις συμπληρωθεί η αλιεία του ΣΕΑ, ακόμη και πριν από την εξάντληση της αυτόνομης ποσόστωσης».
- 9 Η Κοινότητα και η Καναδική Κυβέρνηση, προς τερματισμό της μεταξύ τους διπλωματικής συγκρούσεως κατόπιν των περιστατικών που περιγράφονται ανωτέρω στις σκέψεις 6 και 7, υπέγραψαν, στις 20 Απριλίου 1995, συμφωνία για την αλιεία στο πλαίσιο της συμβάσεως ΝΑΦΟ, με τη μορφή συμφωνηθεισών πρακτικών και των παραρτημάτων τους, ανταλλαγής επιστολών και ανταλλαγής διακοινώσεων, που εγκρίθηκε με την απόφαση 95/586/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1995 (ΕΕ 1995, L 327, σ. 35, στο εξής: διμερής συμφωνία περί αλιείας). Με την απόφαση 95/546/ΕΚ, της 17ης Απριλίου 1995, σχετικά με την υπογραφή και προσωρινή εφαρμογή συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Καναδά για την αλιεία στο πλαίσιο της σύμβασης ΝΑΦΟ (ΕΕ 1995, L 308, σ. 79), το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να υπογράψει τη συμφωνία αυτή και διευκρίνισε ότι η εν λόγω συμφωνία θα είχε προσωρινή εφαρμογή από της υπογραφής της.

- 10 Δυνάμει της ως άνω διμερούς συμφωνίας περί αλιείας, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 1761/95, της 29ης Ιουνίου 1995, που τροποποιεί, για δεύτερη φορά, τον κανονισμό 3366/94 (ΕΕ L 171, σ. 1), ο οποίος καθόρισε για το έτος 1995, από τις 16 Απριλίου 1995, κοινοτική ποσόστωση αλιευμάτων ιππόγλωσσας Γροιλανδίας 5 013 τόνων στις ζώνες 2 και 3 της NAFO.
- 11 Με τον κανονισμό (ΕΚ) 2565/95 της Επιτροπής, της 30ής Οκτωβρίου 1995, για την παύση της αλιείας της ιππόγλωσσας Γροιλανδίας από σκάφη που αλιεύουν υπό σημαία κράτους μέλους (ΕΕ L 262, σ. 27), η Επιτροπή διαπίστωσε την εξάντληση της καθορισθείσας για το 1995 βάσει του κανονισμού 1761/95 κοινοτικής ποσοστώσεως και, επομένως, ανακοίνωσε την παύση της αλιείας της ιππόγλωσσας Γροιλανδίας στις ζώνες 2 και 3 της NAFO, σύμφωνα με το άρθρο 21, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2847/93 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1993, για τη θέσπιση συστήματος ελέγχου της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΕΕ 1993, L 261, σ. 1).
- 12 Οι ενάγοντες, οι οποίοι εκμεταλλεύονταν πλοία καταψύκτες, αλιεύαν ή είχαν την πρόθεση να αλιεύσουν, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, ιππόγλωσσας Γροιλανδία στη ζώνη διακανονισμού.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 13 Οι ενάγοντες, καθώς και τρεις ενώσεις εφοπλιστών, άσκησαν ενώπιον του Πρωτοδικείου, στις 16 Οκτωβρίου 1995, προσφυγή ακυρώσεως κατά του κανονισμού 1761/95, στο πλαίσιο της οποίας προέβαλαν ένσταση ελλείψεως νομιμότητας της διμερούς συμφωνίας περί αλιείας και, στις 25 Ιανουαρίου 1996, προσφυγή ακυρώσεως κατά του κανονισμού 2565/95. Οι προσφυγές αυτές απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες από το Πρωτοδικείο (διατάξεις του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 1999, T-194/95, Area Cova κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1999, σ. II-2271, και T-12/96, Area Cova κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-2301). Οι

αιτήσεις αναίρεσεως κατά των διατάξεων αυτών απορρίφθηκαν από το Δικαστήριο (διατάξεις του Δικαστηρίου της 1ης Φεβρουαρίου 2001, C-300/99 P και C-388/99 P, Area Cova κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2001, σ. I-983, και C-301/99 P, Area Cova κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-1005).

- 14 Υπό τις συνθήκες αυτές οι ενάγοντες άσκησαν, με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 2 Σεπτεμβρίου 1999, την παρούσα αγωγή αποζημίωσης.
- 15 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τρίτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.
- 16 Με έγγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 12 Ιανουαρίου 2001, οι ενάγοντες ζήτησαν, ως αποδεικτικό μέσο, την εξέταση ορισμένων μαρτύρων, οι οποίοι είχαν παραστεί στη σύσκεψη της επιτροπής αλιείας της NAFO τον Σεπτέμβριο του 1994.
- 17 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, που αφορούσαν, κυρίως, τη χρησιμότητα του ζητηθέντος αποδεικτικού μέσου, κατά τη συνεδρίαση της 20ής Μαρτίου 2001.
- 18 Οι ενάγοντες ζητούν από το Πρωτοδικείο:
 - να αναγνωρίσει ότι οι εναγόμενοι ευθύνονται, υπό την έννοια του άρθρου 288 ΕΚ, για τις ζημιές που υπέστησαν οι ενάγοντες λόγω της στάσεως της Επιτροπής κατά τις διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν στο πλαίσιο της συμβάσεως NAFO για τον καθορισμό ενός ΣΕΑ ιπλόγλωσσας Γροιλανδίας για

το έτος 1995, λόγω του ότι το Συμβούλιο δεν αντιτάχθηκε στον καθορισμό του ΣΕΑ και λόγω της διαπραγματεύσεως και της εγκρίσεως της διμερούς συμφωνίας για την αλιεία και της εκδόσεως του κανονισμού 1761/95·

- να επιδικάσει εις βάρος των εναγομένων ως αποζημίωση για τις ζημίες των εναγόντων, όσον αφορά την υλική ζημία, ποσό που θα καθοριστεί με κοινή συμφωνία μεταξύ των διαδίκων, αλλά το οποίο θα πρέπει να κυμανθεί μεταξύ 23 836 750 ευρώ και 50 393 979 ευρώ και, όσον αφορά την ηθική βλάβη, ποσό 25 000 ευρώ για κάθε σκάφος·

- να κλητεύσει τέσσερις μάρτυρες οι οποίοι παρέστησαν κατά τη σύσκεψη της επιτροπής αλιείας της NAFO τον Σεπτέμβριο του 1994 και να διατάξει την προσκόμιση των εσωτερικών εγγράφων των εναγομένων σχετικά με, αφενός, την προετοιμασία της συσκέψεως αυτής και της συσκέψεως του Ιανουαρίου και του Φεβρουαρίου 1995 και, αφετέρου, τις διαπραγματεύσεις με τον Καναδά·

- να καταδικάσει τους εναγομένους στα δικαστικά έξοδα.

19 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή ζητούν από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την αγωγή ως αβάσιμη·

- να καταδικάσει τους ενάγοντες στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

- 20 Οι ενάγοντες στηρίζουν την αγωγή τους, κυρίως, στην ευθύνη λόγω πταίσματος της Κοινότητας και, επικουρικώς, στην ευθύνη άνευ πταίσματος αυτής.

I — Επί της ευθύνης λόγω πταίσματος

- 21 Οι ενάγοντες επικαλούνται τρία στοιχεία, δηλαδή, πρώτον, τον παράνομο χαρακτήρα των ενεργειών της Επιτροπής κατά τις διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν τον Σεπτέμβριο του 1994, στο πλαίσιο της συμβάσεως ΝΑΦΟ για τον καθορισμό ενός ΣΕΑ ιπλόγλωσσας Γροιλανδίας για το έτος 1995, δεύτερον, τον παράνομο χαρακτήρα των ενεργειών του Συμβουλίου στο πλαίσιο της εκδόσεως, τον Σεπτέμβριο του 1994, του κανονισμού 3366/94 και, τρίτον, τον παράνομο χαρακτήρα των ενεργειών του Συμβουλίου και της Επιτροπής στο πλαίσιο της συνάψεως και της εγκρίσεως της διμερούς συμφωνίας για την αλιεία και της εκδόσεως του κανονισμού 1761/95.

A — Επί του παρανόμου χαρακτήρα των ενεργειών της Επιτροπής κατά τις διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν στο πλαίσιο της συμβάσεως της ΝΑΦΟ για τον καθορισμό ενός ΣΕΑ της ιπλόγλωσσας Γροιλανδίας για το έτος 1995

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 22 Οι ενάγοντες υπενθυμίζουν ότι, καίτοι τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν κάποια διακριτική ευχέρεια, η ευχέρεια αυτή δεν είναι πάντως απεριόριστη. Κατά τους ενάγοντες, όταν τα κοινοτικά όργανα ασκούν τις αρμοδιότητές τους, πρέπει να

ενεργούν με επιμέλεια και να εκδίδουν τις αποφάσεις τους τηρώντας τις αρχές της χρηστής διοικήσεως, πράγμα το οποίο απαιτεί την εξαντλητική εξέταση των περιστάσεων και των συνεπειών των ενεργειών τους.

- 23 Οι ενάγοντες αντικρούουν το επιχείρημα της Επιτροπής ότι η συμπεριφορά της κατά τις διαπραγματεύσεις στα πλαίσια της ΝΑΦΟ πρέπει να εκτιμηθεί βάσει των κριτηρίων της ευθύνης από κανονιστικές πράξεις. Η συμπεριφορά της Επιτροπής δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να θεωρηθεί ως κανονιστική πράξη, της οποίας η τήρηση είναι υποχρεωτική.
- 24 Οι ενάγοντες επισημαίνουν ότι η Επιτροπή είναι το μόνο αρμόδιο όργανο για την υπεράσπιση των συμφερόντων των κοινοτικών εφοπλιστών στο πλαίσιο της ΝΑΦΟ.
- 25 Οι ενάγοντες προσάπτουν, συναφώς, στην Επιτροπή ότι παρέλειψε, αφενός, να εκδηλώσει τη διαφωνία της σχετικά με τον καθορισμό, από την επιτροπή αλιείας της ΝΑΦΟ, κατά τη σύσκεψη του Σεπτεμβρίου 1994, ενός ΣΕΑ ιπλόγλωσσας Γροιλανδίας 27 000 τόνων για το 1995 και, αφετέρου, να συστήσει στο Συμβούλιο να προβάλλει, σύμφωνα με το άρθρο ΧΙΙ της συμβάσεως ΝΑΦΟ, ένσταση κατά του εν λόγω ΣΕΑ, πράγμα το οποίο συνιστούσε το μόνο νομικό μέσο για να αποτραπεί το ενδεχόμενο αντιτάξεως του εν λόγω ΣΕΑ στην Κοινότητα.
- 26 Οι παραλείψεις αυτές είναι, κατά τους ενάγοντες, παράνομες.
- 27 Πράγματι, καταρχάς, το ΣΕΑ 27 000 τόνων που εγκρίθηκε στερείται, αφενός, επιστημονικού ερείσματος, δεδομένου ότι το συμβουλευτικό επιστημονικό συμβούλιο της ΝΑΦΟ (στο εξής: επιστημονικό συμβούλιο) συνέστησε, κατόπιν της συσκέψεώς

του που πραγματοποιήθηκε από τις 8 έως τις 22 Ιουνίου 1994, ένα ΣΕΑ πολύ σημαντικότερο που ανερχόταν σε 40 000 τόνους. Οι ενάγοντες υπενθυμίζουν ότι η κοινοτική αντιπροσωπεία πρότεινε, βάσει της συστάσεως αυτής, στην επιτροπή αλιείας της ΝΑΦΟ, κατά τη σύσκεψη του Σεπτεμβρίου 1994, ένα ΣΕΑ 40 000 τόνων και ότι προέβαλε ως αιτιολογία της προτάσεως αυτής το γεγονός ότι στηριζόταν στα καλύτερα διαθέσιμα επιστημονικά στοιχεία. Εξάλλου, το ΣΕΑ 27 000 τόνων που εγκρίθηκε προκάλεσε, κατά τους ενάγοντες, πολύ σοβαρή ζημία στον τομέα της αλιείας των κρατών μελών τα οποία διέθεταν στόλους στη ζώνη διακανονισμού, καθότι η ποσότητα αυτή συνιστούσε μείωση κατά ποσοστό άνω του 50 % του προηγούμενου επιπέδου αλιευμάτων στη ζώνη αυτή, το οποίο ανερχόταν σε 62 000 τόνους.

- 28 Δεύτερον, οι προσαπτόμενες παραλείψεις συνιστούν, κατά τους ενάγοντες, κατάφωρη παραβίαση, εκ μέρους της Επιτροπής, των αρχών της χρηστής διοικήσεως.
- 29 Πράγματι, η Επιτροπή δεν χειρίστηκε καλώς τα θέματα της κοινοτικής εκπροσώπησης στη ΝΑΦΟ. Πρώτον, κατά τα έξι έτη που προηγήθηκαν της συγκρούσεως, ορίστηκαν διαδοχικώς έξι διαφορετικοί επικεφαλείς της κοινοτικής αντιπροσωπείας. Κατά τον τρόπο αυτόν δεν εξασφαλίστηκε συνέχεια της δράσεως της Επιτροπής. Δεύτερον, ο συντονισμός στα πλαίσια της κοινοτικής αντιπροσωπείας ήταν ανεπαρκής, διότι τα μέλη της, που ήσαν πάντοτε πολυάριθμα, ουδόλως κατόρθωσαν, για λόγους εσωτερικής πολιτικής, να συμφωνήσουν στον καθορισμό κοινής θέσεως. Τρίτον, η κοινοτική αντιπροσωπεία δεν διαπραγματεύθηκε επαρκώς την υποστήριξη άλλων χωρών. Όμως, δεδομένου ότι η Επιτροπή διέθετε μόνο μία ψήφο, ο Καναδάς, ο οποίος ήταν πάντοτε πολύ δραστήριος στις διαπραγματεύσεις με άλλα μέλη της ΝΑΦΟ, την έθεσε ευχερώς στο περιθώριο. Πράγματι, κατά τη σύσκεψη της επιτροπής αλιείας της ΝΑΦΟ τον Σεπτέμβριο του 1994, η πρόταση της Επιτροπής για τον καθορισμό ΣΕΑ 40 000 τόνων δεν έτυχε υποστηρίξεως.
- 30 Η εν λόγω κακή διαχείριση της κοινοτικής εκπροσώπησης είχε, κατά τους ενάγοντες, αποφασιστική επίδραση στη στάση της κοινοτικής αντιπροσωπείας πριν από και κατά τη σύσκεψη της επιτροπής αλιείας της ΝΑΦΟ που πραγματοποιήθηκε από τις 19 έως 23 Σεπτεμβρίου 1994, και, ιδίως, την τελευταία σύσκεψη, της 23ης Σεπτεμβρίου 1994, κατά την οποία καθορίστηκε ένα ΣΕΑ ιπλόγλωσσας Γροιλανδίας για το έτος 1995 το οποίο ανερχόταν σε 27 000 τόνους.

- 31 Καταρχάς, λαμβανομένων υπόψη των συμπερασμάτων της συσκέψεως του επιστημονικού συμβουλίου που πραγματοποιήθηκε από τις 8 έως τις 22 Ιουνίου 1994, περί συστάσεως συνολικής ποσότητας αλιευμάτων ιππόγλωσσας Γροιλανδίας που δεν υπερέβαινε τους 40 000 τόνους για το 1995, η Επιτροπή καθόρισε τη θέση της ολίγες μόλις ημέρες πριν από τη σύσκεψη της επιτροπής αλιείας της NAFO που πραγματοποιήθηκε από τις 19 έως τις 23 Σεπτεμβρίου 1994. Η θέση αυτή, δηλαδή η αποδοχή ενός ΣΕΑ, αλλ' ο καθορισμός του, προς το συμφέρον των κοινοτικών αλιείων, σε όσο το δυνατό υψηλότερο επίπεδο, δηλαδή σε 40 000 τόνους, δεν έλαβε τη συγκεκριμένη μορφή μιας στρατηγικής διαπραγματεύσεως. Η κοινοτική αντιπροσωπεία δεν ζήτησε ανεπισημώς την αναγκαία υποστήριξη άλλων αντιπροσωπειών ούτε πριν από την προπαρατεθείσα σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε από τις 19 έως τις 23 Σεπτεμβρίου 1994, ούτε κατά τις πρώτες ημέρες της συσκέψεως αυτής, κατά τις οποίες το ζήτημα αυτό δεν είχε ακόμη συζητηθεί επισήμως από την επιτροπή αλιείας της NAFO. Επιπλέον, κατά τους ενάγοντες, δεν υποστήριξε σαφή άποψη κατά τις συσκέψεις συντονισμού με τις αντιπροσωπείες των κρατών μελών της Κοινότητας, οπότε οι αντιπροσωπείες δεν έλαβαν γνώση της θέσεως που είχε την πρόθεση να υιοθετήσει.
- 32 Άλλωστε, κατά την προπαρατεθείσα σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε από τις 19 έως τις 23 Σεπτεμβρίου 1994 της αντιπροσωπείας της Κοινότητας προήδρευσε υπάλληλος ο οποίος είχε τοποθετηθεί προσφάτως και παρίστατο, στην περίπτωση εκείνη, για πρώτη φορά σε σύσκεψη της NAFO και, κατά συνέπεια, δεν είχε γνώση των προβλημάτων που έθεσε η NAFO ούτε της δυναμικής της δράσεως τέτοιων συσκέψεων.
- 33 Λόγω της συμπτώσεως των παραγόντων αυτών, η αποφασιστική σύσκεψη της επιτροπής αλιείας της NAFO, ειδικά αφιερωμένη στο ζήτημα του καθορισμού ενός ΣΕΑ για την ιππόγλωσσα Γροιλανδίας, απέβη επιζήμια για τους ενάγοντες.
- 34 Η εξέταση του επιμάχου ζητήματος διήρκεσε λιγότερο από δέκα λεπτά. Ο Καναδάς πρότεινε ένα ΣΕΑ 15 000 τόνων, χωρίς καμία επιστημονική επιχειρηματολογία. Από την πλευρά της, η κοινοτική αντιπροσωπεία πρότεινε ένα ΣΕΑ 40 000 τόνων. Καμία αντιπροσωπεία δεν υποστήριξε την πρόταση της Επιτροπής. Στη συνέχεια, η Νορβηγία δήλωσε ότι δέχεται την πρόταση του Καναδά εάν υπερέβαινε τους 27 000 τόνους. Αμέσως, η Ρωσία δήλωσε ότι υποστηρίζει την πρόταση της Νορβηγίας. Ο

Καναδάς δήλωσε ότι μπορεί να δεχθεί την προτεινόμενη μεταβολή. Κατά τους ενάγοντες, ο πρόεδρος της επιτροπής αλιείας της ΝΑΦΟ ανακοίνωσε, στη συνέχεια, ότι φαινόταν να επιβάλλεται μια θέση την οποία υποστήριζαν σημαντικές χώρες και ρώτησε αν υπήρχαν αντιρρήσεις για τη θέση αυτή. Τότε, τα μέλη της κοινοτικής αντιπροσωπείας συζητούσαν μεταξύ τους και δεν έλαβαν τον λόγο, οπότε η πρόταση ενός ΣΕΑ 27 000 τόνων έγινε δεκτή με γενική συναίνεση, χωρίς τυπική ψηφοφορία, και, κατά συνέπεια, χωρίς αντίρρηση εκ μέρους της κοινοτικής αντιπροσωπείας. Η Ισπανική και η Πορτογαλική αντιπροσωπεία, έχοντας επίγνωση του γεγονότος ότι, αν η υπόθεση της ιπλόγλωσσας Γροιλανδίας έκλινε κατά τον τρόπο αυτόν, δεν θα ήταν πλέον δυνατόν να προβληθεί, σύμφωνα με το άρθρο XII της συμβάσεως ΝΑΦΟ, ένσταση κατά της συμφωνίας, πληροφόρησαν τον επικεφαλής της κοινοτικής αντιπροσωπείας ότι όφειλε να διευκρινίσει τη θέση της αντιπροσωπείας κατά την αρχική ψηφοφορία. Ο επικεφαλής της κοινοτικής αντιπροσωπείας προέβη, σε μεταγενέστερο στάδιο, σε παρέμβαση προς τον πρόεδρο της επιτροπής αλιείας της ΝΑΦΟ, προκειμένου να γίνει μνεία στα πρακτικά της συσκέψεως ότι η Κοινότητα απέσχε από την ψηφοφορία για το ζήτημα αυτό.

- 35 Οι ενάγοντες διερωτώνται γιατί η κοινοτική αντιπροσωπεία, ενώ, κατά τον τρόπο αυτόν, πρόλαβε, παρά την παθητικότητά της, να σώσει *in extremis* το δικαίωμά της να προβάλλει, σύμφωνα με το άρθρο XII της συμβάσεως ΝΑΦΟ, ένσταση κατά του ΣΕΑ των 27 000 τόνων, παρέλειψε εν συνεχεία να συστήσει στο Συμβούλιο να κινήσει τη διαδικασία αυτή.
- 36 Το Συμβούλιο δεν προέβαλε επιχειρηματολογία αναφερόμενη ειδικά στην εν λόγω παράνομη συμπεριφορά που του προσάπτεται.
- 37 Η Επιτροπή υποστηρίζει, όσον αφορά το εφαρμοστέο νομικό καθεστώς, ότι πρόκειται για το καθεστώς της ευθύνης της Κοινότητας λόγω κανονιστικών πράξεων. Όσον αφορά το βάσιμο του αιτήματος, εκθέτει ότι οι ενάγοντες παρέλειψαν να αναφέρουν ποιος ανώτερης ισχύος κανόνας δικαίου που προστατεύει τους ιδιώτες παραβιάστηκε και να αποδείξουν ότι οι ενδεχόμενες παραβάσεις του κανόνα αυτού ήταν σοβαρές και κατάφωρες.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 38 Οι ενάγοντες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι επέδειξε παράνομη συμπεριφορά, δηλαδή μετέσχε στις πολυμερείς συνεδριάσεις στα πλαίσια της επιτροπής αλιείας της ΝΑΦΟ τον Σεπτέμβριο του 1994 κατά τρόπο αντίθετο προς την αρχή της χρηστής διοικήσεως.
- 39 Πάντως, η συμπεριφορά αυτή προκάλεσε την προβαλλόμενη ζημία μόνο στο μέτρο που άσκησε καθοριστική επιρροή στο αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων και, κατά συνέπεια, στην απόφαση της επιτροπής αλιείας της ΝΑΦΟ να καθορίσει, για το 1995, ένα ΣΕΑ 27 000 τόνων για την ιπλόγλωσσα Γροιλανδίας. Η πράξη του εν λόγω διεθνούς οργανισμού κατέστη, με τη σειρά της, υποχρεωτική για την Κοινότητα και, επομένως, επηρέασε τους ενάγοντες και, συνακολούθως, προκάλεσε τη ζημία που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν για τον λόγο και μόνον ότι εγκρίθηκε από το Συμβούλιο με τον κανονισμό 3366/94.
- 40 Κατά συνέπεια, η προβαλλόμενη ζημία δεν προκλήθηκε από τις ίδιες τις διαπραγματεύσεις και τον ρόλο που η Επιτροπή μπορούσε να διαδραματίσει στα πλαίσια των διαπραγματεύσεων αυτών, επομένως από παράνομη συμπεριφορά της Επιτροπής, αλλ' από τις πράξεις γενικού χαρακτήρα των οποίων οι επίμαχες διαπραγματεύσεις συνιστούσαν αναγκαίο και καθοριστικό προπαρασκευαστικό στάδιο, δηλαδή από την απόφαση της επιτροπής αλιείας της ΝΑΦΟ να καθορίσει ένα ΣΕΑ ιπλόγλωσσας Γροιλανδίας που ανερχόταν σε 27 000 τόνους και από τον κανονισμό 3366/94 που ενέκρινε την εν λόγω απόφαση και την ενσωμάτωσε στο κοινοτικό δίκαιο.
- 41 Κατά συνέπεια, το εφαρμοστέο εν προκειμένω καθεστώς ευθύνης είναι το καθεστώς της ευθύνης της Κοινότητας για τις ζημιές που προκλήθηκαν από κανονιστικές πράξεις.

- 42 Για να αναγνωρισθεί όμως, κατά το κοινοτικό δίκαιο, δικαίωμα αποζημίωσης λόγω ευθύνης από κανονιστικές πράξεις, βάσει του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, πρέπει να συντρέχουν τρεις προϋποθέσεις, ήτοι ο παραβιαζόμενος κανόνας δικαίου να αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες, η παράβαση να είναι κατάφωρη και, τέλος, να υφίσταται άμεση αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της παραβάσεως υποχρεώσεως που βαρύνει την Κοινότητα και της ζημίας που υπέστησαν οι ζημιωθέντες (απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Ιουλίου 2000, C-352/98 P, Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-5291, σκέψη 42).
- 43 Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι ενάγοντες δεν προέβησαν στην παράβαση κανόνα δικαίου που αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες. Πράγματι, η προσαπτόμενη παρανομία, ακόμη και αν θεωρηθεί αποδεδειγμένη, συνίσταται αποκλειστικά στην παραβίαση της αρχής της χρηστής διοικήσεως.
- 44 Κατά συνέπεια, η πρώτη προϋπόθεση θεμελιώσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας δεν έχει αποδειχθεί.
- 45 Όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση, δηλαδή την απαίτηση κατάφωρης παραβάσεως του επιμάχου κανόνα δικαίου, η οποία προϋποθέτει πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση, εκ μέρους κοινοτικού οργάνου, των ορίων που επιβάλλονται στη διακριτική του ευχέρεια (προπαρατεθείσα απόφαση Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής σκέψη 43), επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι ενάγοντες υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων, το οποίο θεωρούν επιζήμιο, είναι αντίθετο προς τα επιστημονικά δεδομένα.
- 46 Επισημαίνεται συναφώς, εκ προοιμίου, ότι η θέσπιση μέτρων διατηρήσεως των θαλασσιών πόρων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κοινής γεωργικής πολιτικής, ο σκοπός της οποίας συνίσταται, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με το άρθρο 33 ΕΚ, στην

εξασφάλιση της ορθολογικής αναπτύξεως της παραγωγής και του εφοδιασμού (απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Νοεμβρίου 1993, C-405/92, Mondiet, Συλλογή 1993, σ. I-6133, σκέψη 24). Επειδή όμως, κατά την άσκηση της πολιτικής αυτής, τα κοινοτικά όργανα καλούνται να προβούν στην εκτίμηση μιας περίπλοκης οικονομικής καταστάσεως, απολαύουν διακριτικής ευχέρειας η οποία δεν εφαρμόζεται αποκλειστικά στη φύση και στην έκταση των διατάξεων που θα θεσπίσουν, αλλά επίσης, κατά ορισμένο μέτρο, στη διαπίστωση των βασικών στοιχείων (απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Οκτωβρίου 1999, C-179/95, Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1999, σ. I-6475, σκέψη 29).

47 Κατά πάγια νομολογία, αυτό συμβαίνει όταν το Συμβούλιο, στηριζόμενο στο άρθρο 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 3760/92, καθορίζει τα ΣΕΑ και κατανέμει τις αλιευτικές δυνατότητες μεταξύ των κρατών μελών (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 19ης Φεβρουαρίου 1998, C-4/96, NIFPO και Northern Ireland Fishermen's Federation, Συλλογή 1998, σ. I-681, σκέψεις 41 και 42, και Ισπανία κατά Συμβουλίου, προπαρατεθείσα σκέψη 29). Τούτο συμβαίνει, κατά μείζονα λόγο, όταν, όπως στην παρούσα περίπτωση, το μέτρο διατηρήσεως αποφασίστηκε όχι από την Κοινότητα μόνον, αλλά από διεθνή οργανισμό, εν προκειμένω τη ΝΑΦΟ, στην οποία η Κοινότητα μετέχει όπως ακριβώς όλα τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη αυτής.

48 Όσον αφορά τη συμβατότητα του αποτελέσματος των διαπραγματεύσεων προς τα επιστημονικά δεδομένα, τονίζεται ότι, στο πλαίσιο της συσκέψεως που πραγματοποιήθηκε από τις 8 έως τις 22 Ιουνίου 1994, το επιστημονικό συμβούλιο διαπίστωσε, σχετικά με την αλιεία της ιππόγλωσσας Γροιλανδίας στη ζώνη διακανονισμού, ότι «οι επιπτώσεις της παρούσας αλιείας στα αποθέματα προκαλούν ανησυχία». Όσον αφορά τις ζώνες 2 και 3 της ζώνης διακανονισμού, το Επιστημονικό συμβούλιο επισήμανε τα εξής:

«Όλες οι διαθέσιμες ενδείξεις αποθεμάτων υποδηλώνουν σημαντικό περιορισμό της αφθονίας. [...] Το Επιστημονικό συμβούλιο θεωρεί ότι οποιαδήποτε ποσότητα αλιευμάτων άνω των 40 000 τόνων για το 1995 (παρούσα πρόβλεψη που περιλαμβάνει τα αλιεύματα μη συμβαλλομένων μερών) δεν θα είναι επαρκής για τον περιορισμό της αλιείας. Ορισμένοι ισχυρίστηκαν, βάσει κάποιων διαθεσίμων ενδείξεων αποθεμάτων, ότι τα αλιεύματα του 1995 πρέπει να περιορισθούν αισθητά, προκειμένου να σταματήσει η τάση μείωσεως της βιομάζας.»

- 49 Επομένως, το επιστημονικό συμβούλιο διαπίστωσε ότι το απόθεμα ιππόγλωσσας Γροιλανδίας είχε μειωθεί αισθητά, ότι ποσόστωση αλιευμάτων άνω των 40 000 τόνων δεν είναι πρόσφορη για τον περιορισμό της αλιείας και ότι η αλιεία θα πρέπει, κατά το 1995, να περιορισθεί ουσιαστικά, προκειμένου να σταματήσει η τάση μείωσης της βιομάζας.
- 50 Κατά συνέπεια, ένα ΣΕΑ 40 000 τόνων δεν συνιστούσε την καλύτερη δυνατή λύση, αλλά, το πολύ πολύ, τον μεγαλύτερο ανεκτό περιορισμό, δηλαδή το όριο από το οποίο η αλιεία θα άρχιζε να περιορίζεται. Όμως, κατά τη λογική της γνωμοδότησεως, για να σταματήσει η τάση μείωσης της βιομάζας, τα αλιεύματα θα έπρεπε να είναι κατώτερα και από το όριο αυτό.
- 51 Κατά συνέπεια, ο καθορισμός ενός ΣΕΑ 27 000 τόνων δεν τελούσε σε πρόδηλη αντίφαση με τη γνώμη του επιστημονικού συμβουλίου. Επομένως, ακόμη και αν υποθεθεί ότι ο καθορισμός αυτός πρέπει να καταλογισθεί στην Επιτροπή, αυτή δεν διέπραξε πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση των ορίων που επιβάλλονται στην ευρεία διακριτική της ευχέρεια.
- 52 Επομένως, η δεύτερη προϋπόθεση περί της θεμελιώσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας δεν έχει αποδειχθεί.
- 53 Όσον αφορά την τρίτη προϋπόθεση, που ανάγεται στην ύπαρξη άμεσης αιτιώδους συναφείας μεταξύ της παραβάσεως που καταλογίζεται στο θεσμικό όργανο και της προβαλλομένης ζημίας, τονίζεται ότι, ακόμη και αν υποθεθεί ότι το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων πρέπει να καταλογισθεί στην Επιτροπή, δεν κατέστη, πάντως, δεσμευτικό για τους ενάγοντες παρά από το χρονικό σημείο κατά το οποίο και για τον λόγο ότι εγκρίθηκε με την έκδοση του κανονισμού 3366/94 και διότι, με την ευκαιρία αυτή, το Συμβούλιο σιωπηρώς αποφάσισε να μην προβάλει ένσταση βάσει του άρθρου XII της συμβάσεως ΝΑΦΟ. Αν το Συμβούλιο είχε προβάλει παρόμοια ένσταση, το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων δεν θα είχε δεσμεύσει την Επιτροπή και δεν θα είχε προκληθεί η εντεύθεν, κατά τους ενάγοντες, ζημία.

- 54 Οι ενάγοντες υποστηρίζουν ότι το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων πρέπει, παρά ταύτα, να καταλογισθεί στην Επιτροπή, διότι, κατά τη συμμετοχή της στις διαπραγματεύσεις, δεν υπήρξε αρκούντως επιτήδεια ώστε να αποτρέψει το εν λόγω αποτέλεσμα, παρέλειψε να εκδηλώσει ρητώς τη διαφωνία της και δεν συνέστησε στο Συμβούλιο να προβάλλει ένσταση σύμφωνα με το άρθρο XII της συμβάσεως NAFO.
- 55 Πρώτον, όσον αφορά την επιτηδειότητα της Επιτροπής κατά τις διαπραγματεύσεις, τονίζεται ότι η επίδικη απόφαση της επιτροπής αλιείας της NAFO είναι το αποτέλεσμα πολυμερών διαπραγματεύσεων, στο πλαίσιο των οποίων η Επιτροπή διέθετε μία μόνον ψήφο και βρέθηκε αντιμέτωπη με την αποφασιστικότητα της Καναδικής Κυβερνήσεως, η οποία είχε αναγάγει τον περιορισμό της αλιείας ιππόγλωσσας Γροιλανδίας στη ζώνη διακανονισμού σε ζήτημα πρωταρχικής σημασίας.
- 56 Είναι σαφές ότι το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων, δηλαδή ο καθορισμός ενός ΣΕΑ 27 000 τόνων, υπήρξε ο καρπός συμβιβασμού μεταξύ της προτάσεως της Κοινότητας, δηλαδή του καθορισμού ενός ΣΕΑ 40 000 τόνων, και της προτάσεως του Καναδά, δηλαδή του καθορισμού ενός ΣΕΑ 15 000 τόνων. Κατά συνέπεια, βρισκόταν σχεδόν στο μέσο ακριβώς μεταξύ των δύο αυτών προτάσεων.
- 57 Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών, το αποτέλεσμα των επιμάχων διαπραγματεύσεων δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποτυχία της Επιτροπής ούτε, κατά μείζονα λόγο, ως αποτυχία που οφείλεται σε καταλογιστέα σ' αυτήν αμέλεια.
- 58 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται από το γεγονός ότι η Επιτροπή όφειλε να εκδηλώσει ρητώς τη διαφωνία της με την απόφαση που έλαβε η επιτροπή αλιείας της NAFO αντί να απόσχει, τονίζεται ότι είναι σαφές ότι η πρόταση της Επιτροπής για τον καθορισμό ενός ΣΕΑ 40 000 τόνων δεν υποστηριζόταν από τα άλλα μέλη της Επιτροπής, εξαιρουμένης της Ιαπωνίας, επειδή ο περιορισμός της αλιείας που προέβλεπε η πρόταση αυτή θεωρήθηκε ανεπαρκής.

- 59 Επομένως, η αρνητική ψήφος της Επιτροπής δεν θα είχε, εν πάση περιπτώσει, εμποδίσει την έκδοση της επίδικης απόφασης.
- 60 Τρίτον, όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται από το γεγονός ότι το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων πρέπει να καταλογισθεί στην Επιτροπή, διότι παρέλειψε να συστήσει στο Συμβούλιο να προβάλει ένσταση κατά του αποτελέσματος των διαπραγματεύσεων αυτών, διαπιστώνεται ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας εκδόσεως του κανονισμού 3366/94, είχε υποβληθεί στο Συμβούλιο, εν πάση περιπτώσει, το ζήτημα αν έπρεπε να εγκριθεί το αποτέλεσμα αυτό. Επιπλέον, το Συμβούλιο είχε ενημερωθεί για το ειδικό ζήτημα της αλιείας της ιππόγλωσσας Γροιλανδίας, δεδομένου ότι ένα από τα μέλη του, δηλαδή το Βασίλειο της Ισπανίας, ήταν μέλος της κοινοτικής αντιπροσωπείας που παρέστη στη σύσκεψη της επιτροπής αλιείας της NAFO και είχε ενδιαφερθεί ιδιαίτερος για το ζήτημα αυτό.
- 61 Κατά συνέπεια, η προσαπτόμενη παράβαση δεν μπορούσε να ασκήσει καθοριστική επιρροή στην απόφαση του Συμβουλίου να εγκρίνει το αποτέλεσμα των επιδικών διαπραγματεύσεων με τον κανονισμό 3366/94.
- 62 Επομένως, ούτε η τρίτη προϋπόθεση θεμελιώσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Επιτροπής έχει αποδειχθεί.
- 63 Κατά συνέπεια, η αγωγή αποζημιώσεως πρέπει να απορριφθεί, στο μέτρο που στηρίζεται στον παράνομο χαρακτήρα των ενεργειών της Επιτροπής κατά τις διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν στο πλαίσιο της συμβάσεως NAFO, για τον καθορισμό ενός ΣΕΑ ιππόγλωσσας Γροιλανδίας για το 1995.

B — Επί του παρανόμου χαρακτήρα ενεργειών του Συμβουλίου στο πλαίσιο της εκδόσεως του κανονισμού 3366/94

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 64 Οι ενάγοντες προσάπτουν στο Συμβούλιο ότι ενέκρινε, με τον κανονισμό 3366/94, την απόφαση της επιτροπής αλιείας της ΝΑΦΟ περί καθορισμού, για την ιπλόγλωσσα Γροιλανδίας, ενός ΣΕΑ 27 000 τόνων και ότι δεν έκανε χρήση της ευχέρειας που του παρέχει το άρθρο XII της συμβάσεως ΝΑΦΟ να προβάλλει ένσταση κατά της απόφασης αυτής, προκειμένου αυτή να μην αποκτήσει εκτελεστό χαρακτήρα για την Κοινότητα. Πράγματι, πρώτον, καθόσον δεν προέβαλε ένσταση, το Συμβούλιο δεν μερίμνησε για τα κοινοτικά συμφέροντα που εκτίθενται στο άρθρο 33 ΕΚ. Άσκησε καταχρηστικώς τη διακριτική του ευχέρεια, καθόσον δεν στήριξε την απόφασή του να μην προβάλλει ένσταση σε κανένα από τους στόχους του άρθρου αυτού. Το γεγονός ότι δεν αντιτάχθηκε στο ΣΕΑ δεν συνέβαλε στην πραγματοποίηση των στόχων αυτών και, ιδίως, αυτών που συνίστανται στην εξασφάλιση της ορθολογικής αναπτύξεως της γεωργικής παραγωγής και ενός δικαίου βιοτικού επιπέδου στον γεωργικό πληθυσμό, στη σταθεροποίηση των αγορών και στην εξασφάλιση του εφοδιασμού. Αντιθέτως, η ελίμαχη απόφαση στηρίχθηκε σε κριτήρια διαφορετικά αυτών του άρθρου 33 ΕΚ.
- 65 Οι ενάγοντες παραδέχονται ότι το Συμβούλιο είχε, εν προκειμένω, υπόψη του την ανάγκη εξασφάλισης της ορθολογικής αναπτύξεως της γεωργικής παραγωγής και του εφοδιασμού. Πάντως, κατά τους ενάγοντες, ο στόχος αυτός έπρεπε να πραγματοποιηθεί σε συνδυασμό με τους λοιπούς προπαρατεθέντες στόχους του άρθρου 33, παράγραφος 1, ΕΚ και, ειδικότερα, με την ανάγκη βαθμιαίας εφαρμογής των καταλλήλων προσαρμογών. Οι ενάγοντες φρονούν ότι, λαμβανομένων υπόψη όλων αυτών των στόχων και του προτεινομένου από το επιστημονικό συμβούλιο ΣΕΑ, θα ήταν πλέον εύλογο να προβάλλει το Συμβούλιο ένσταση κατά ενός ΣΕΑ 27 000 τόνων, το οποίο συνεπάγεται πρόδηλη δυσαναλογία μεταξύ της εξασφάλισης της διατήρησης των πόρων αυτών και των ζημιών που προκλήθηκαν στους θιγόμενους κοινοτικούς εφοπλιστές.

- 66 Δεύτερον, κατά τους ενάγοντες, όταν ένα θεσμικό όργανο εκδίδει πράξη που θίγει το δίκαιο βιοτικό επίπεδο του οικείου πληθυσμού, του οποίου η διατήρηση είναι ένας από τους στόχους της κοινής γεωργικής πολιτικής, πρέπει να συνοδεύει την πράξη αυτή με αντισταθμιστικά της προκαλούμενης ζημίας μέτρα, προκειμένου να αμβλύνει την επίπτωση των εισαχθέντων περιορισμών.
- 67 Τα εν λόγω αντισταθμιστικά μέτρα δεν προβλέφθηκαν, ενώ ήσαν αναγκαία, ιδίως, για τους ενάγοντες. Η παράλειψη αυτή καθίσταται ακόμη πιο επίμεπτη, για τον λόγο ότι σε παρεμφερείς περιπτώσεις είχαν χορηγηθεί ενισχύσεις. Οι ενάγοντες αναφέρουν ως παράδειγμα τον κανονισμό (ΕΚ) 2330/98 του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 1998, για την προσφορά αποζημίωσης σε ορισμένους παραγωγούς γάλακτος ή γαλακτοκομικών προϊόντων, οι οποίοι εμποδίστηκαν προσωρινά να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους (ΕΕ 1998, L 291, σ. 4).
- 68 Οι ενάγοντες θεωρούν ότι το άρθρο 5 ΕΚ επιβάλλει στα κοινοτικά όργανα να προστατεύουν τα συμφέροντα που εκτίθενται στο άρθρο 33 ΕΚ, οπότε το Συμβούλιο όφειλε να ενεργήσει βάσει της διατάξεως αυτής για να προστατεύσει τα συμφέροντα του κοινοτικού στόλου στο πλαίσιο της ΝΑΦΟ.
- 69 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή αμφισβητούν την ύπαρξη της προβαλλομένης παρανομίας.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 70 Οι ενάγοντες προσάπτουν στο Συμβούλιο ότι δεν έκανε χρήση της ευχέρειας του άρθρου XII της συνθήκης ΝΑΦΟ, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα στα μέλη της επιτροπής αλιείας της ΝΑΦΟ, συμπεριλαμβανομένης της Κοινότητας, να υποβάλουν στον εκτελεστικό γραμματέα του οργανισμού ένσταση κατά προτάσεως, η

οποία έχει ως αποτέλεσμα ότι η πρόταση αυτή δεν αποκτά εκτελεστικό χαρακτήρα για το μέλος που προέβαλε την ένσταση και ότι, με τον κανονισμό 3366/94, επικύρωσε το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων και, κατά συνέπεια, αποδέχθηκε τον καθορισμό ΣΕΑ 27 000 τόνων για την ιπλόγλωσσα Γροιλανδίας.

- 71 Προς στήριξη της αιτιάσεως αυτής, ισχυρίζονται ότι η εν λόγω παράλειψη προβολής ενστάσεως είναι παράνομη, διότι δεν μπορεί να στηριχθεί στους στόχους της κοινής γεωργικής πολιτικής, ότι είναι δυσανάλογη και ότι έπρεπε να συνοδεύεται με αντισταθμιστικά μέτρα υπέρ των κοινοτικών αλιείων.
- 72 Επειδή οι προβαλλόμενες παρανομίες τελέστηκαν με την έκδοση του κανονισμού 3366/94, επομένως με την έκδοση κανονιστικής πράξεως, οι ενάγοντες πρέπει να αποδείξουν, σύμφωνα με τις αρχές που διατύπωσε το Δικαστήριο στην προπαρατεθείσα απόφασή του Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, την παράβαση κανόνα δικαίου που αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες, την ύπαρξη κατάφωρης παραβάσεως του εν λόγω κανόνα δικαίου και την ύπαρξη άμεσης αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της παραβάσεως και της ζημίας.
- 73 Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι ενάγοντες δεν προέβαλαν την παράβαση κανόνα δικαίου που αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες.
- 74 Επομένως, δεν αποδείχθηκε η πρώτη προϋπόθεση περί θεμελιώσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας.
- 75 Επικουρικώς, όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση που αντλείται από την απαίτηση περί της κατάφωρης παραβάσεως του εν λόγω κανόνα δικαίου, δεδομένου ότι το Συμβούλιο κλήθηκε, εν προκειμένω, βάσει των αρχών που υπομνήσθηκαν ανωτέρω

στις σκέψεις 46 και 47, να προβεί σε εκτίμηση μιας περίπλοκης οικονομικής καταστάσεως, απηύλαυε, όσον αφορά το ζήτημα της σκοπιμότητας προβολής ενστάσεως, διακριτικής ευχέρειας προς εκτίμηση. Επομένως, πρέπει να ελεγχθεί αν το Συμβούλιο υπερέβη κατά τρόπο πρόδηλο και σοβαρό τα όρια της ευρείας αυτής εξουσίας εκτιμήσεως.

- 76 Όσον αφορά το πρώτο επιχείρημα, που αντλείται από το γεγονός ότι η απόφαση του Συμβουλίου δεν στηρίζεται σε κανέναν από τους στόχους του άρθρου 33 ΕΚ, διαπιστώνεται ότι η απόφαση του Συμβουλίου να εκδώσει τον κανονισμό 3366/94 και, επομένως, να δεχθεί το ΣΕΑ που αποφάσισε η επιτροπή αλιείας της ΝΑΦΟ, και, συνακολούθως, σιωπηρώς, να μην προβάλει ένσταση, αφορά μέτρο διατήρησης των θαλασσιών πόρων. Κατά πάγια νομολογία, από τις υποχρεώσεις και τις εξουσίες που καθιέρωσε, στο εσωτερικό επίπεδο, το κοινοτικό δίκαιο, με αποδέκτη τα όργανα της Κοινότητας, προκύπτει ότι η ίδια έχει αρμοδιότητα να αναλάβει διεθνείς δεσμεύσεις προς διατήρηση των θαλασσιών πόρων (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1976, 3/76, 4/76 και 6/76, Kramer κ.λπ., Συλλογή τόμος 1976, σ. 475, σκέψη 33, και της 19ης Μαρτίου 1996, C-25/94, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1996, σ. I-1469, σκέψη 42). Το μέτρο όμως αυτό αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κοινής γεωργικής πολιτικής και αποσκοπεί, ιδίως, στην πραγματοποίηση των στόχων του άρθρου 33, παράγραφος 1, στοιχεία α' και δ, ΕΚ, δηλαδή των στόχων εξασφάλισης της ορθολογικής αναπτύξεως των πόρων και του εφοδιασμού. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ανωτέρω ότι το μέτρο αυτό ήταν συμβατό προς τη γνώμη του επισημονικού συμβουλίου, που διαπίστωσε μείωση των αποθεμάτων ιππόγλωσσας Γροιλανδίας στη ζώνη διακανονισμού και συνέστησε περιορισμό των αλιευτικών δραστηριοτήτων.

- 77 Επομένως, το πρώτο επιχείρημα είναι αβάσιμο.

- 78 Όσον αφορά το δεύτερο επιχείρημα, που αντλείται από το γεγονός ότι το μέτρο διατήρησης είναι, εν προκειμένω, δυσανάλογο προς τις ζημιές που προκλήθηκαν στους κοινοτικούς εφοπλιστές, επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι, προς διαπίστωση του αν μια διάταξη του κοινοτικού δικαίου συνάδει προς την αρχή της αναλογικότητας, πρέπει να εξετάζεται αν τα μέσα που προβλέπει είναι κατάλληλα και αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού (βλ., για παράδειγμα, την απόφαση του

Δικαστηρίου της 29ης Ιανουαρίου 1998, C-161/96, Südzucker, Συλλογή 1998, σ. I-281, σκέψη 31). Πάντως, σε έναν τομέα όπου, όπως εν προκειμένω, τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως, μόνον ο προδήλως απρόσφορος χαρακτήρας ενός μέτρου σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό μπορεί να επηρεάσει τη νομιμότητα του μέτρου αυτού. Ο περιορισμός του ελέγχου του κοινοτικού δικαιοδοτικού οργάνου επιβάλλεται ιδιαιτέρως όταν το Συμβούλιο υποχρεούται να συμβιβάσει διστάμενα συμφέροντα και, συνεπώς, να προβεί, κατά τη λήψη των πολιτικής φύσεως αποφάσεων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές του, σε επιλογή μεταξύ διαφόρων εναλλακτικών λύσεων (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Οκτωβρίου 1995, C-44/94, Fishermen's Organisations κ.λπ., Συλλογή 1995, σ. I-3115, σκέψη 37, της 19ης Νοεμβρίου 1998, C-150/94, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. I-7235, σκέψη 87, και της 8ης Φεβρουαρίου 2000, C-17/98, Emesa Sugar, Συλλογή 2000, σ. I-675, σκέψη 53).

79 Εν προκειμένω, ο καθορισμός του επιμέρους ΣΕΑ, το οποίο επικυρώθηκε με τον κανονισμό 3366/94, ήταν ένα μέτρο που αποσκοπούσε στη διατήρηση και τη διαχείριση των αλιευτικών πόρων, εν προκειμένω των αποθεμάτων ιππόγλωσσας Γροιλανδίας στη ζώνη διακανονισμού. Πρέπει να υπομνησθεί, πρώτον, ότι η αναγκαιότητα του μέτρου αυτού προκύπτει από τη γνώμη του επιστημονικού συμβουλίου, το οποίο διαπίστωσε σημαντική μείωση των αποθεμάτων ιππόγλωσσας Γροιλανδίας και συνέστησε, κατά συνέπεια, τον καθορισμό ενός ΣΕΑ για το είδος αυτό, διευκρινίζοντας, συγχρόνως, ότι το ΣΕΑ αυτό δεν έπρεπε, σε καμία περίπτωση, να είναι ανώτερο των 40 000 τόνων και ότι, προκειμένου να σταματήσει η μείωση της βιομάζας, θα ήταν ενδεχομένως αναγκαία μια ουσιαστικά μικρότερη ποσότητα. Κατά συνέπεια, ο καθορισμός ενός ΣΕΑ 27 000 τόνων δεν ήταν, αφ' εαυτού, αντίθετος προς τα διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα. Δεύτερον, το επίπεδο του εν λόγω ΣΕΑ 27 000 τόνων ήταν το αποτέλεσμα πολυμερών διαπραγματεύσεων μεταξύ των συμβαλλομένων μερών της ΝΑΦΟ. Εξέφραζε ένα συμβιβασμό ο οποίος βρίσκεται στο μέσο μεταξύ των αντίπαλων θέσεων της Επιτροπής και του Καναδά, που είχαν προτείνει ένα ΣΕΑ, 40 000 και 15 000 τόνων αντιστοίχως.

80 Τρίτον, τα κοινοτικά όργανα πρέπει, κατά την επιδίωξη των στόχων της κοινής γεωργικής πολιτικής, να προβαίνουν πάντοτε στον συμβιβασμό που μπορεί να είναι αναγκαίος λόγω των ενδεχομένων αντιφάσεων μεταξύ των στόχων αυτών, θεωρουμένων μεμονωμένως, και, εφόσον είναι αναγκαίο, να δίδουν σε κάποιον από αυτούς προσωρινά την προτεραιότητα που επιβάλλουν οι πραγματικές ή οικονομικές περιστάσεις, ενόψει των οποίων εκδίδουν τις αποφάσεις τους (βλ., για παράδειγμα, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Ιουλίου 1995, T-466/93, T-469/93, T-473/93, T-474/93 και T-477/93, O'Dwyer κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1995, σ. II-2071, σκέψη 80, και προπαρατεθείσα απόφαση Ισπανία κατά Συμβουλίου,

σκέψη 28), υπό τον όρο πάντως ότι ο συμβιβασμός αυτός δεν έχει ως αποτέλεσμα να καθιστά αδύνατη την πραγματοποίηση των λοιπών σκοπών (απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Μαρτίου 1998, C-324/96, Πετρίδη, Συλλογή 1998, σ. I-1333, σκέψη 30).

- 81 Εν προκειμένω, όπως ορθώς επισημαίνει το Συμβούλιο, ο καθορισμός ενός ΣΕΑ σε επίπεδο που να αποτρέπει την επιδείνωση της μείωσης των οικείων αποθεμάτων ιχθύων εξυπηρέτησε και τα συμφέροντα των κοινοτικών αλιέων, εφόσον κατέστησε δυνατή τη μακροπρόθεσμη προστασία των πόρων και, κατά συνέπεια, τη συνέχιση της αλιείας της υπόγλωσσας Γροιλανδίας στη ζώνη διακανονισμού. Πράγματι, από τον φάκελο προκύπτει ότι, το επίμαχο ΣΕΑ, το οποίο ανερχόταν σε 27 000 τόνους το 1995, περιορίστηκε ακόμη μία φορά στους 20 000 τόνους από το 1996 έως το 1998 και αυξήθηκε το 1999 στους 24 000 τόνους. Σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η αλιευθείσα ποσότητα αυξήθηκε έκτοτε περισσότερο. Έτσι, οι λοιποί στόχοι της κοινής γεωργικής πολιτικής προφανώς δεν θυσιάστηκαν. Αντιθέτως, διαφορετική προσέγγιση του Συμβουλίου, λαμβάνουσα υπόψη μόνον τον σκοπό βραχυπρόθεσμης εξασφάλισης υψηλότερου βιοτικού επιπέδου σε ορισμένους αλιείς θα συνεπαγόταν σοβαρό κίνδυνο να καταστήσει αδύνατη την πραγματοποίηση των στόχων του άρθρου 33, παράγραφος 1, στοιχεία α' και δ', ΕΚ, δηλαδή την εξασφάλιση της ορθολογικής ανάπτυξης των πόρων και την εξασφάλιση του εφοδιασμού (βλ., υπό την έννοια αυτή, την προπαρατεθείσα απόφαση Πετρίδη, σκέψη 31).
- 82 Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών, η απόφαση του Συμβουλίου να επικυρώσει το αποτέλεσμα των επιδίκων διαπραγματεύσεων με τον κανονισμό 3366/94 και η σιωπηρή απόφαση να μην προβάλει ένσταση κατά του αποτελέσματος αυτού δεν ήταν προδήλως δυσανάλογη.
- 83 Κατά συνέπεια, το επιχείρημα είναι αβάσιμο.
- 84 Όσον αφορά το τρίτο επιχείρημα των εναγόντων, που αντλήθηκε από το γεγονός ότι το Συμβούλιο, καθόσον επικύρωσε το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων της επιτροπής αλιείας της ΝΑΦΟ, θα έπρεπε να θεσπίσει αντισταθμιστικά μέτρα, πρέπει

να υπομνησθεί ότι οι παραλείψεις των κοινοτικών οργάνων συνεπάγονται ευθύνη της Κοινότητας μόνον εφόσον τα όργανα παρέβησαν νόμιμη υποχρέωση να δράσουν σύμφωνα με κοινοτική διάταξη (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1994, C-146/91, ΚΥΔΕΠ κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-4199, σκέψη 58, και του Πρωτοδικείου της 29ης Ιανουαρίου 1998, T-113/96, Dubois και Fils κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-125, σκέψη 56).

85 Πάντως, οι ενάγοντες παραλείπουν να αναφέρουν ποια διάταξη του κοινοτικού δικαίου επέβαλε στο Συμβούλιο την υποχρέωση να συνοδεύσει την έκδοση του κανονισμού 3366/94 με αντισταθμιστικά μέτρα. Περιορίζονται να εκθέσουν ότι το άρθρο 5 ΕΚ προβλέπει την υποχρέωση των θεσμικών οργάνων να προστατεύουν τα κοινοτικά συμφέροντα που διατυπώνονται στο άρθρο 33 ΕΚ και να συναγάγουν εξ αυτού ότι το Συμβούλιο όφειλε να δράσει βάσει της διατάξεως αυτής για να προστατεύσει τα συμφέροντα του κοινοτικού στόλου από επιζήμιες αποφάσεις που θεσπίστηκαν στα πλαίσια της ΝΑΦΟ.

86 Τα άρθρα αυτά, τα οποία διατυπώνουν τους στόχους της κοινής γεωργικής πολιτικής και παρέχουν στην Κοινότητα την αρμοδιότητα για να τους επιτύχει, δεν αποσκοπούν στη θέσπιση νόμιμης υποχρέωσης αποζημίωσης σε βάρος της Κοινότητας. Επιπλέον, όπως προαναφέρθηκε στις σκέψεις 76, 80 και 81, ο κανονισμός 3366/94 εκδόθηκε τηρουμένων των στόχων του άρθρου 33 ΕΚ.

87 Επομένως, το τρίτο επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί.

88 Κατά συνέπεια, το αίτημα αποζημίωσης πρέπει να απορριφθεί, στο μέτρο που στηρίζεται στον παράνομο χαρακτήρα των ενεργειών του Συμβουλίου στο πλαίσιο της εκδόσεως του κανονισμού 3366/94.

Γ — Επί του παρανόμου χαρακτήρα των ενεργειών του Συμβουλίου και της Επιτροπής στα πλαίσια της συνάψεως και της κυρώσεως της διμερούς συμφωνίας για την αλιεία και της εκδόσεως του κανονισμού 1761/95

- 89 Οι ενάγοντες φρονούν ότι η διμερής συμφωνία για την αλιεία και ο κανονισμός 1761/95 πάσχουν σοβαρές πλημμέλειες που καθιστούν τις εν λόγω πράξεις παράνομες, καθόσον, αφενός, οι πράξεις αυτές παραβιάζουν κατάφωρα κανόνες δικαίου ανώτερης τυπικής ισχύος που προστατεύουν τους ιδιώτες, δηλαδή τις αρχές της ασφαλείας δικαίου, της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της αναλογικότητας, της σχετικής σταθερότητας και του σεβασμού των παραδοσιακών δικαιωμάτων αλιείας και, αφετέρου, θεσπίστηκαν κατά κατάχρηση εξουσίας.

Επί της παραβιάσεως της αρχής της ασφαλείας δικαίου

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 90 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι η αρχή της ασφαλείας δικαίου παραβιάστηκε, εν προκειμένω, διτώς.
- 91 Πρώτον, προς την αρχή αυτή αντιβαίνει ο καθορισμός του χρονικού σημείου ενάξεως της ισχύος κοινοτικής πράξεως σε ημερομηνία προγενέστερη της δημοσιεύσεώς της. Παρατηρούν ότι μόνον κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η αναδρομική εφαρμογή. Κατά τους ενάγοντες, η αναδρομική εφαρμογή μπορεί να γίνει δεκτή μόνον εφόσον εξυπηρετεί τον κατάλληλο σκοπό, σέβεται τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των

ενδιαφερομένων προσώπων και τα πρόσωπα αυτά γνωρίζουν με βεβαιότητα το περιεχόμενο των νέων υποχρεώσεων που τους επιβάλλονται.

92. Εν προκειμένω, ο κανονισμός 1761/95, που εκδόθηκε στις 29 Ιουνίου 1995 και δημοσιεύθηκε στις 21 Ιουλίου 1995, εφαρμόστηκε αναδρομικώς, εφόσον περιόρισε τα αλιεύματα της ιπλόγλωσσας Γροιλανδίας για τον κοινοτικό στόλο σε 5 013 τόνους από τις 16 Απριλίου 1995.
93. Κατά τους ενάγοντες, η αναδρομική αυτή εφαρμογή ήταν παράνομη, εφόσον δεν τηρήθηκαν, εν προκειμένω, οι τρεις όροι που την επιτρέπουν κατ' εξαίρεση. Καταρχάς, ο σκοπός του κανονισμού 1761/95 δεν αντιστοιχεί στις απαιτήσεις της κοινής πολιτικής αλιείας, αλλά στη βούληση εξομαλύνσεως των εμπορικών σχέσεων με τον Καναδά και, κατά συνέπεια, δεν αποτελούσε κατάλληλο σκοπό. Στη συνέχεια, οι θεμιτές προσδοκίες που προκάλεσαν οι διάφορες κοινοτικές πράξεις στους ενάγοντες, οι οποίοι οργάνωσαν τις δραστηριότητές τους βάσει των προβλέψεων που συνάγονταν από τις πράξεις αυτές, δεν ελήφθησαν υπόψη. Τέλος, οι εφοπλιστές δεν γνώριζαν με ακρίβεια τις νέες προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα μπορούσαν να συνεχίσουν την άσκηση των δραστηριοτήτων τους.
94. Δεύτερον, η αρχή της ασφαλείας δικαίου συνεπάγεται, κατά τους ενάγοντες, και μια απαίτηση προβλεψιμότητας και αξιοπιστίας της κοινοτικής νομοθεσίας, που στηρίζεται στην ανάγκη προστασίας των αποδεκτών της νομοθεσίας αυτής από τις απρόβλεπτες τροποποιήσεις της.
95. Υπό το πρίσμα αυτό, οι ενάγοντες καταγγέλλουν το γεγονός ότι τόσο η διμερής συμφωνία για την αλιεία όσο και ο κανονισμός 1761/95, μολονότι συνιστούσαν ριζική μεταβολή της νομοθεσίας, είχαν εφαρμογή κατά το έτος της θεσπίσεώς τους.

- 96 Οι ενάγοντες υπογραμμίζουν, συναφώς, αφενός, την ανεπάρκεια των διευκρινίσεων σχετικά με τη διμερή συμφωνία για την αλιεία, η οποία, ενώ συνήφθη και εφαρμόστηκε προσωρινά τον Απρίλιο του 1995, δημοσιεύθηκε μόλις τον Δεκέμβριο του 1995, και, αφετέρου, την αβεβαιότητα ως προς τον χρόνο εφαρμογής του κανονισμού 1761/95.
- 97 Σημειώνουν ότι, σύμφωνα με την κοινοτική νομολογία, η αρχή της ασφαλείας δικαίου επιβάλλεται με ιδιαίτερη αυστηρότητα όταν πρόκειται για νομοθεσία ικανή να έχει οικονομικές συνέπειες, οπότε η κοινοτική νομοθεσία πρέπει να είναι σαφής και η εφαρμογή της προβλέψιμη για τους ιδιώτες, για να μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να γνωρίζουν με ακρίβεια την έκταση των υποχρεώσεων που τους επιβάλλει.
- 98 Εν προκειμένω όμως, η διμερής συμφωνία για την αλιεία και ο κανονισμός 1761/95 είχαν οικονομικές ή χρηματοπιστωτικές συνέπειες ζωτικής σημασίας για τους ενάγοντες, οι οποίοι ανέλαβαν υποχρεώσεις στο πλαίσιο της εμπορικής τους δραστηριότητας και βρέθηκαν σε αδυναμία να τις εκπληρώσουν λόγω της ριζικής μεταβολής της κοινοτικής νομοθεσίας που επέφεραν οι δύο αυτές πράξεις.
- 99 Οι ενάγοντες παρατηρούν ότι, μετά τη διμερή συμφωνία για την αλιεία, η οποία συνήφθη στις 20 Απριλίου 1995 και δημοσιεύθηκε τον Δεκέμβριο του 1995, δημοσιεύθηκε, στις 21 Απριλίου 1995, ο κανονισμός 850/95, ο οποίος καθόρισε αυτόνομη κοινοτική ποσόστωση 18 630 τόνων και ο οποίος, λόγω του τύπου του και του τρόπου δημοσιεύσεώς του, ήταν νομική πράξη η οποία έπρεπε νομίμως να εφαρμοσθεί από πάσης απόψεως. Προσθέτουν ότι ο κανονισμός 1761/95, λόγω της αναδρομικής εφαρμογής του, και ο κανονισμός 850/95 αλληλεπικαλύπτονταν όσον αφορά την εφαρμογή τους. Διερωτώνται τι θα είχε συμβεί αν, βάσει του κανονισμού 850/95, οι εφοπλιστές είχαν αλιεύσει ποσότητες υπερβαίνουσες την ποσόστωση που καθόρισε ο κανονισμός 1761/95. Καταλήγουν, συνακολούθως, σε νέα παραβίαση της αρχής της ασφαλείας δικαίου.
- 100 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή θεωρούν ότι η αρχή της ασφαλείας δικαίου δεν παραβιάστηκε στην υπό κρίση υπόθεση.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 101 Οι ενάγοντες υποστηρίζουν, πρώτον, ότι ο κανονισμός 1761/95, που εκδόθηκε στις 29 Ιουνίου 1995 και δημοσιεύθηκε στις 21 Ιουλίου 1995, είχε αναδρομική ισχύ, καθόσον όρισε ότι η κοινοτική ποσόστωση 5 013 τόνων για την ιπλόγλωσσα Γροιλανδίας είχε εφαρμογή από τις 16 Απριλίου 1995 και ότι τα αλιεύματα που πραγματοποιήθηκαν μετά τις 15 Απριλίου 1995, αλλά πριν από την έκδοση του κανονισμού, καταλογίζονταν στην ποσόστωση αυτή. Κατά τους ενάγοντες, η εν λόγω αναδρομική ισχύς ήταν παράνομη, εφόσον δεν εξυπηρετούσε τον κατάλληλο σκοπό, δεν προστάτευσε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων προσώπων και τα πρόσωπα αυτά δεν γνώριζαν με βεβαιότητα το περιεχόμενο των νέων υποχρεώσεων που τους επιβλήθηκαν.
- 102 Καίτοι είναι αληθές, συναφώς, ότι ο κανονισμός 1761/95 προβλέπει ότι τα αλιεύματα που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί στις 16 Απριλίου 1995 πρέπει να καταλογισθούν στην ποσόστωση που καθορίζει, δεν επηρεάζει, στην πραγματικότητα, τις αλιευτικές δραστηριότητες που διεξήχθησαν μεταξύ της 16ης Απριλίου 1995 και της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος του, εφόσον, κατά την ημερομηνία αυτή, η ποσόστωση αυτή δεν είχε ακόμη εξαντληθεί, δεδομένου ότι η αλιεία απαγορεύθηκε, όπως προκύπτει από τον κανονισμό 2565/95, με ισχύ από τις 2 Νοεμβρίου 1995. Επομένως, είχε ως μοναδική συνέπεια τον περιορισμό των μελλοντικών αλιευτικών δραστηριοτήτων. Ως εκ τούτου, δεν είχε ως συνέπεια την παρεμπόδιση ή τη διαπίστωση του παρανόμου χαρακτήρα, αναδρομικώς, των αλιευτικών δραστηριοτήτων, αλλά μόνον την εφαρμογή νέας ρυθμίσεως επί των μελλοντικών συνεπειών καταστάσεων που έχουν δημιουργηθεί υπό την προγενέστερη ρύθμιση, πράγμα το οποίο συνιστά τρέχουσα και θεμιτή πρακτική στον τομέα της κοινής γεωργικής πολιτικής (βλ., υπό την έννοια αυτή, την απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Σεπτεμβρίου 1988, 203/86, Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 4563, σκέψη 19).
- 103 Επομένως, το επιχείρημα δεν είναι βάσιμο.
- 104 Δεύτερον, οι ενάγοντες καταγγέλλουν το απρόβλεπτο της εφαρμοστέας νομοθεσίας, το οποίο συνιστά παραβίαση της αρχής της ασφαλείας δικαίου. Πρώτον, τόσο η διμερής συμφωνία για την αλιεία όσο και ο κανονισμός 1761/95 αποτέλεσαν ριζική μεταβολή της νομοθεσίας. Κατά συνέπεια, δεν έπρεπε να εφαρμοσθούν κατά το έτος

της θεσπίσεώς τους. Δεύτερον, η θέση των πράξεων αυτών σε εφαρμογή χαρακτηρίστηκε από αβεβαιότητα και ασάφεια. Οι ενάγοντες προβάλλουν, συναφώς, την ανεπάρκεια των λόγων της προσωρινής εφαρμογής της διμερούς συμφωνίας για την αλιεία και την αβεβαιότητα όσον αφορά τον χρόνο εφαρμογής του κανονισμού 1761/95, καθώς και τη δυσχέρεια συμβιβασμού των δύο αυτών πράξεων με τον κανονισμό 850/95, ο οποίος δημοσιεύθηκε στις 21 Απριλίου 1995, δηλαδή μετά τη σύναψη της προαναφερθείσας συμφωνίας, και καθόρισε αυτόνομη κοινοτική ποσόστωση 18 630 τόνων, κατά συνέπεια, ποσόστωση υπερβαίνουσα κατά πολύ την κοινοτική ποσόστωση που προκύπτει από την εν λόγω συμφωνία και τον κανονισμό 1761/95.

- 105 Όσον αφορά, πρώτον, το επιχείρημα που αντλείται από τη λίαν αιφνίδια εφαρμογή νομοθεσίας που συνεπάγεται ριζική μεταβολή, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η μεταβολή αυτή δεν ήταν απρόβλεπτη για έναν συνετό και ενημερωμένο επιχειρηματία. Παρά το γεγονός ότι οι ενάγοντες μπορούσαν να αλιεύουν την ιππόγλωσσα Γροιλανδίας στη ζώνη διακανονισμού χωρίς κανένα περιορισμό μέχρι το 1994, ο καθορισμός ενός ΣΕΑ για το είδος αυτό από την επιτροπή αλιείας, για πρώτη φορά τον Σεπτέμβριο του 1994, ο οποίος περιήλθε σε γνώση των εναγόντων το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 1994 (βλ. σκέψη 4 ανωτέρω), τους προειδοποιούσε οπωσδήποτε ότι η αλιεία αυτή θα υπέκειτο εφεξής σε περιορισμούς. Δεδομένου ότι αυτό το ΣΕΑ είχε καθοριστεί στους 27 000 τόνους, ήταν βέβαιον ότι η κοινοτική ποσόστωση θα ήταν κατώτερη από την ποσότητα αυτή, έστω και αν το ακριβές επίπεδο της ποσοστώσεως αυτής ήταν τότε ακόμη αβέβαιο. Ο καθορισμός της κοινοτικής ποσοστώσεως στους 3 400 τόνους, από την επιτροπή αλιείας της ΝΑΦΟ στις αρχές Φεβρουαρίου 1995, τους προειδοποιούσε ότι δεν μπορούσαν να είναι βέβαιοι για τη χορήγηση σημαντικότερης ποσοστώσεως ή, τουλάχιστον, ότι ο καθορισμός σημαντικότερης ποσοστώσεως ήταν αβέβαιος.

- 106 Η επίμαχη μεταβολή ήταν τοσούτο μάλλον προβλέψιμη καθόσον η πρόθεση της Καναδικής Κυβερνήσεως να επιβληθούν σημαντικοί περιορισμοί στην αλιεία της ιππόγλωσσας Γροιλανδίας εντός της ζώνης διακανονισμού ήταν γνωστή ήδη από την αρχή του έτους 1994. Οι ενάγοντες υπενθύμισαν, συναφώς, ότι η κυβέρνηση αυτή είχε εκφράσει ήδη από την εποχή εκείνη έντονη δυσαρέσκεια έναντι του ισπανικού στόλου που ασκούσε τη δραστηριότητα αυτή εντός της ζώνης διακανονισμού, η οποία εκδηλώθηκε, ιδίως, με την αυξημένη παρουσία καναδικών περιπολικών σκαφών στη ζώνη αυτή, με τη διατύπωση, στις 10 Μαΐου 1994, επιφυλάξεως ως προς την αρμοδιότητα του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης όσον αφορά τη

ρύθμιση των διεθνών διαφορών στον τομέα της αλιείας που επηρεάζουν τον Καναδά και με τη θέσπιση, στις 12 Μαΐου 1994, νόμου που παρέχει τη δυνατότητα να προβεί στη σύλληψη σκαφών πέραν από την αποκλειστική οικονομική ζώνη του. Οι ενέργειες στις οποίες προέβη ο Καναδάς σε απάντηση προς την ένσταση που προέβαλε στις 3 Μαρτίου 1995 η Κοινότητα εξέφραζαν αναμφιβόλως την απόφαση της χώρας αυτής να μην ανεχθεί την εκ μέρους της Κοινότητας υπέρβαση της ποσοστώσεως των 3 400 τόνων την οποία χορήγησε η επιτροπή αλιείας της NAFO.

107 Υπό τις συνθήκες αυτές, η διμερής συμφωνία για την αλιεία και ο κανονισμός 1761/95, ο οποίος είχε ως αντικείμενο τον καθορισμό της κοινοτικής ποσοστώσεως 10 542 τόνων, λαμβάνοντας υπόψη τα αλιεύματα που πραγματοποίησαν οι κοινοτικοί αλιείς μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου 1995 και της 16ης Απριλίου 1995, δεν αποτελούσαν, αφ' εαυτών, αιφνίδια μεταβολή, αλλά την κατάληξη μιας διαδικασίας που άρχισε με τον καθορισμό του ΣΕΑ 27 000 τόνων τον Σεπτέμβριο του 1994.

108 Επιπλέον, όπως ορθώς υπογραμμίζει η Επιτροπή, επειδή τα ύδατα της ζώνης διακανονισμού δεν ανήκουν στην κοινοτική δικαιοδοσία, οποιαδήποτε απόφαση περί των αλιευμάτων πρέπει να εκδοθεί από την Κοινότητα κατόπιν διαβουλεύσεων με τα συμβαλλόμενα μέρη της NAFO. Άλλωστε, δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί τότε ακριβώς μία ή περισσότερες από τις χώρες αυτές θα εντείνουν την πίεση για τον περιορισμό των αλιευμάτων. Όταν συμβαίνει αυτό, η Επιτροπή δεν μπορεί παρά να διεξάγει διαπραγματεύσεις, προσπαθώντας να επιτύχει τα καλύτερα αποτελέσματα για την αγορά και για τους κοινοτικούς αλιείς. Στην παρούσα περίπτωση, διαπραγματεύθηκε και πέτυχε αυτό που πρέπει ευλόγως να θεωρηθεί ως ο μεγαλύτερος δυνατός όγκος αλιευμάτων λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων. Μπορούσε τουλάχιστον εύλογα να προβλεφθεί, αν δεν ήταν σαφές, ότι η τελική λύση θα βρισκόταν μεταξύ της ποσοστώσεως που χορήγησε στην Κοινότητα η επιτροπή αλιείας της NAFO, δηλαδή των 3 400 τόνων, και της ποσοστώσεως των 18 630 τόνων που καθόρισε η Κοινότητα αντιδρώντας στη χορήγησή αυτή. Ο συμβιβασμός στον οποίο κατέληξε τελικώς η Επιτροπή παρέσχε στους κοινοτικούς αλιείς τη δυνατότητα να αλιεύσουν 10 542 τόνους ιπλόγλωσσας Γροιλανδίας, ποσότητα που βρίσκεται μεταξύ των δύο θέσεων. Επιπλέον, επικρατούσαν συνθήκες συγκρούσεως, πράγμα το οποίο εγκυμονούσε κίνδυνο ζημίας για τους κοινοτικούς αλιείς, των οποίων τα κοινοτικά όργανα είχαν συμφέρον να αποτρέψουν. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η κατάληξη των διαπραγματεύσεων δεν είναι δυνατόν να εξέπληξε τους ενάγοντες.

- 109 Όσον αφορά, δεύτερον, το επιχείρημα που αντλείται από το γεγονός ότι την εφαρμογή της διμερούς συμφωνίας για την αλιεία και του κανονισμού 1761/95 χαρακτήριζε αβεβαιότητα και ασάφεια, οι ενάγοντες προβάλλουν, καταρχάς, την ανεπάρκεια των λόγων της προσωρινής εφαρμογής της συμφωνίας αυτής. Πάντως, το επιχείρημα αυτό είναι αλυσιτελές, δεδομένου ότι οι ενάγοντες δεν διευκρίνισαν ως προς τι το τυπικό αυτό ελάττωμα επηρέασε την ασφάλεια δικαίου σε σχέση με αυτούς. Επιπλέον, ουδέποτε αντιτάχθηκε άμεσα στους ενάγοντες η διμερής συμφωνία για την αλιεία και, κατά συνέπεια, κατά μείζονα λόγο, η προσωρινή εφαρμογή της, στο μέτρο που η εκτέλεση της συμφωνίας αυτής και η άμεση εφαρμογή της πραγματοποιήθηκαν έναντι των κοινοτικών επιχειρηματιών με τον κανονισμό 1761/95.
- 110 Οι ενάγοντες προβάλλουν, στη συνέχεια, την αβεβαιότητα ως προς τον χρόνο εφαρμογής του κανονισμού 1761/95. Παραλείπουν, πάντως, να διευκρινίσουν τη φύση της αβεβαιότητας αυτής. Συναφώς, τονίζεται ότι από τον κανονισμό 1761/95 προκύπτει ότι η επίμαχη κοινοτική ποσόστωση ανερχόταν σε 5 013 τόνους και ότι είχε εφαρμογή από τις 16 Απριλίου 1995. Από τις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού αυτού προκύπτει ότι η εν λόγω ποσόστωση και η ημερομηνία αυτή είναι το αποτέλεσμα διμερών διαπραγματεύσεων μεταξύ της Κοινότητας και του Καναδά. Ο τίτλος του εν λόγω κανονισμού αναφέρει ότι τα μέτρα που προβλέπει έχουν εφαρμογή «για το 1995». Επιπλέον, η ίδια η φύση της ποσοτώσεως συνεπάγεται ότι η διάρκειά της εκπνέει με την εξάντλησή της, η ημερομηνία επελεύσεως της οποίας είναι αβέβαιη εκ φύσεως. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να προσαφθεί στην αρχή που καθόρισε την ποσόστωση ότι παρέλειψε να καθορίσει την ημερομηνία αυτή.
- 111 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται, τέλος, ότι είναι δύσκολο να συμβιβαστούν η διμερής συμφωνία για την αλιεία και ο κανονισμός 1761/95 με τον κανονισμό 850/95, της 6ης Απριλίου 1995, που δημοσιεύθηκε στις 21 Απριλίου 1995, επομένως μετά τη σύναψη της συμφωνίας αυτής. Ο κανονισμός 850/95 καθόρισε αυτόνομη κοινοτική ποσόστωση 18 630 τόνων, υπερβαίνουσα, επομένως, την κοινοτική ποσόστωση που προκύπτει από τις πράξεις αυτές.
- 112 Συναφώς, τονίζεται ότι ο κανονισμός 850/95 αποτέλεσε τη συνέχεια της αποφάσεως του Συμβουλίου να προβάλλει ένσταση κατά της κοινοτικής ποσοτώσεως 3 400 τόνων που καθόρισε η επιτροπή αλιείας της NAFO. Δεδομένου ότι η συνέπεια της ενστάσεως ήταν, σύμφωνα με το άρθρο XII, παράγραφος 1, της συμβάσεως της

ΝΑΦΟ, ότι η απόφαση περί καθορισμού της ποσοστώσεως αυτής δεν κατέστη εκτελεστή για την Κοινότητα, υφίστατο, επομένως, νομικό κενό. Εκδίδοντας τον κανονισμό 850/95, το Συμβούλιο είχε την πρόθεση να καλύψει το κενό αυτό με τον καθορισμό αυτόνομης κοινοτικής ποσοστώσεως.

- 113 Το γεγονός ότι ο κανονισμός 850/95 δημοσιεύθηκε μετά τη σύναψη της διμερούς συμφωνίας για την αλιεία δεν μπορούσε να επηρεάσει την ασφάλεια δικαίου σε σχέση με τους εφοπλιστές, εφόσον η συμφωνία αυτή δεν αποσκοπούσε στην παραγωγή άμεσων αποτελεσμάτων έναντι των επιχειρηματιών. Πράγματι, οι διατάξεις της συμφωνίας αυτής τέθηκαν σε εφαρμογή και, κατά συνέπεια, κατέστη δυνατόν να ανταχθούν στους επιχειρηματίες με τον κανονισμό 1761/95, ο οποίος εκδόθηκε στις 29 Ιουνίου 1995. Από τις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού αυτού προκύπτει σαφώς ότι αυτός αποσκοπούσε στη θέση σε εφαρμογή της διμερούς συμφωνίας για την αλιεία και, επομένως, στην κατάργηση του κανονισμού 850/95.

- 114 Επιπλέον, οι ενάγοντες εξέθεσαν, στο δικόγραφό τους (σημείο 106) όσον αφορά τον κανονισμό 850/95:

«Η Προεδρία και η Επιτροπή διευκρίνισαν ότι επρόκειτο για συντηρητικό μέτρο, εν αναμονή της συνολικής συμφωνίας, και ότι ήταν αναγκαίο για να μπορέσουν οι αλιείς να συνεχίσουν την άσκηση των δραστηριοτήτων τους, με την αποτροπή, κατά τον τρόπο αυτό, της δημιουργίας νομικού κενού.»

- 115 Τούτο καταδεικνύει ότι δεν είχαν, επομένως, θεωρήσει τον κανονισμό αυτόν ως την οριστική λύση της διαφοράς στην οποία θα μπορούσαν να στηρίξουν προσδοκίες.

- 116 Επομένως, δεν υπήρξε παραβίαση της αρχής της ασφαλείας δικαίου.

Επί της παραβίασεως της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 117 Οι ενάγοντες υποστηρίζουν ότι οι κοινοτικές αρχές τούς δημιούργησαν βάσιμες προσδοκίες για τη θετική, για τα συμφέροντά τους, διευθέτηση της συγκρούσεως που προκάλεσε την παρούσα αγωγή, δηλαδή για τη διατήρηση των συνθηκών που ίσχυαν, ή προσδοκίες ότι, εν πάση περιπτώσει, ο περιορισμός των αλιευτικών δυνατοτήτων δεν θα ήταν σημαντικός. Συναφώς, αναφέρονται, πρώτον, στην ένσταση που προέβαλε η Κοινότητα κατά της κατανομής του ΣΕΑ· δεύτερον, στον κανονισμό 850/95· τρίτον, στις δηλώσεις εκπροσώπων της Κοινότητας οι οποίοι δεσμεύθηκαν υπέρ της διατηρήσεως των αλιευτικών δικαιωμάτων, ιδίως δε στην παρέμβαση του αρμοδίου για την αλιεία επιτρόπου ενώπιον του Κοινοβουλίου, στις 15 Μαρτίου 1995, και σε μια θέση της Επιτροπής, η οποία διανεμήθηκε την ίδια ημέρα στους οικείους εφοπλιστές και επιβεβαίωνε το νόμιμο δικαίωμά τους να αλιεύουν εντός της ζώνης διακανονισμού, ανεξαρτήτως της θέσεως του Καναδά· τέταρτον, στο γεγονός ότι η ίδια η Επιτροπή ενεθάρρυνε πλείονες εφοπλιστές, μεταξύ των οποίων τους ενάγοντες, να αφιερώσουν την κύρια δραστηριότητά τους στην επίμαχη αλιεία, με τη χορήγηση ενισχύσεων για σχέδια πειραματικών αποστολών αλιείας. Στο πλαίσιο αυτό, οι ενάγοντες επισημαίνουν ότι μια από τις προϋποθέσεις χορηγήσεως των εν λόγω ενισχύσεων ήταν, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 4028/86 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1986, σχετικά με κοινοτικές δράσεις για τη βελτίωση και την προσαρμογή των διαρθρώσεων του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ L 376, σ. 7), να αφορά το σχέδιο αλιευτικές ζώνες ή υπολογιζόμενες αλιευτικές δυνατότητες των οποίων επέτρεπαν να προβλεφθεί μακροπρόθεσμα σταθερή και αποδοτική εκμετάλλευση.
- 118 Οι ενάγοντες εκθέτουν ότι η σύναψη της διμερούς συμφωνίας για την αλιεία και η έκδοση του κανονισμού 1761/95 διέψευσαν ουσιαδώς τη δικαιολογημένη αυτή εμπιστοσύνη. Καταγγέλλουν το γεγονός ότι τα κοινοτικά όργανα δεν εξέτασαν ούτε την ανάγκη λήψεως μεταβατικών μέτρων προκειμένου να αμβλύνουν τα ολέθρια αποτελέσματα που επρόκειτο να έχουν οι αποφάσεις τους για τους ενάγοντες. Πράγματι, η σύναψη της διμερούς συμφωνίας για την αλιεία, την οποία επανα-

λαμβάνει ο κανονισμός 1761/95, είχε ως συνέπεια την άμεση παύση της αλιευτικής δραστηριότητας ορισμένων σκαφών των εναγόντων και προκάλεσε σημαντικές αλλαγές στα αλιευτικά ταξίδια. Δυνάμει, όμως, της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, οι κοινοτικές αρχές όφειλαν, αφενός, να μην προσδώσουν άμεση ισχύ στον κανονισμό 1761/95 ώστε οι επιχειρηματίες να διαθέτουν επαρκή προθεσμία για την προσαρμογή της συμπεριφοράς τους στη νέα κατάσταση και, αφετέρου, να θεσπίσουν κατάλληλα μεταβατικά μέτρα, ώστε να καταστεί δυνατή η μετάβαση από την προηγούμενη κατάσταση στην τροποποιηθείσα κατάσταση.

- 119 Οι ενάγοντες σημειώνουν ότι ούτε το Συμβούλιο ούτε η Επιτροπή απέδειξαν ότι οι ενέργειές τους ήταν δικαιολογημένες.
- 120 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή θεωρούν ότι δεν υπήρξε, στην προκειμένη περίπτωση, παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 121 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι είχαν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στην ευνοϊκή έκβαση της συγκρούσεως και, ειδικότερα, στη διατήρηση των αλιευτικών δυνατοτήτων των οποίων απήλαυαν πριν από τη σύγκρουση. Συναφώς, επισημαίνεται, πρώτον, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, ότι η χορήγηση ποσοστώσεων δεν μπορεί, καταρχήν, να δημιουργεί για τους επιχειρηματίες κατάσταση δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.
- 122 Πράγματι, μολονότι η τήρηση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης εντάσσεται στις θεμελιώδεις αρχές της Κοινότητας, οι επιχειρηματίες δεν δικαιολογούνται να τρέφουν προσδοκίες για τη διατήρηση μιας υφισταμένης

καταστάσεως, η οποία μπορεί να μεταβληθεί στο πλαίσιο της ασκήσεως της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτουν τα κοινοτικά όργανα, και τούτο ιδίως σε τομείς όπως η κοινή γεωργική πολιτική, στο πλαίσιο της οποίας τα όργανα αυτά διαθέτουν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως. Συνεπώς, οι επιχειρηματίες δεν μπορούν να επικαλούνται την ύπαρξη κεκτημένου δικαιώματος προς διατήρηση ενός πλεονεκτήματος που απορρέει από κοινοτική ρύθμιση, του οποίου επωφελήθηκαν σε δεδομένη στιγμή (βλ., για παράδειγμα, την απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Ιουλίου 2000, C-402/98, ATB κ.λπ., Συλλογή 2000, σ. I-5501, σκέψη 37).

- 123 Τούτο συμβαίνει κατά μείζονα λόγο, όπως επισημαίνει το Συμβούλιο, στο πλαίσιο διεθνών διαπραγματεύσεων οι οποίες, από την ίδια τη φύση τους, συνεπάγονται αμοιβαίες παραχωρήσεις και τη διαπραγμάτευση συμβιβαστικής λύσεως την οποία αποδέχονται όλα τα συμβαλλόμενα μέρη.
- 124 Πράγματι, ένας ενάγων δεν μπορεί να επικαλεσθεί δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στη διατήρηση ενός ΣΕΑ ή μιας ποσοτώσεως όταν η αλιεία πραγματοποιείται στα ύδατα τρίτων χωρών ή υπό την αιγίδα διεθνούς οργανισμού και όταν ο όγκος των αλιευμάτων πρέπει οπωσδήποτε να αποτελέσει αντικείμενο διαπραγματεύσεων με τρίτες χώρες, των οποίων η βούληση δεν συμπίπτει, κατ' ανάγκη, με τη βούληση της Κοινότητας.
- 125 Δεύτερον, όπως προαναφέρθηκε στις σκέψεις 105 και 106, ο περιορισμός των αλιευτικών δυνατοτήτων της υπόγλωσσας Γροιλανδίας στη ζώνη διακανονισμού μπορούσε να προβλεφθεί από το φθινόπωρο του 1994 και, τουλάχιστον, από τις 31 Δεκεμβρίου 1994, ημερομηνία δημοσιεύσεως του κανονισμού 3366/94, οπότε δεν ήταν δυνατόν, εν πάση περιπτώσει, να υπάρχει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στη διατήρηση της υφισταμένης καταστάσεως ήδη πριν από την έναρξη της αλιευτικής περιόδου του 1995.
- 126 Τρίτον, τα στοιχεία στα οποία αναφέρονται οι ενάγοντες προς στήριξη της απόψεώς τους δεν μπορούν να θεμελιώσουν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη.

- 127 Πρώτον, όσον αφορά την ένσταση που προέβαλε το Συμβούλιο στις 3 Μαρτίου 1995, κατά της κατανομής του ΣΕΑ ύψους 3 400 τόνων μόνον υπέρ της Κοινότητας, αρκεί η διαπίστωση ότι η πράξη αυτή δηλώνει απλώς την άρνηση της Κοινότητας να δεχθεί την ποσότητα αυτή, αλλά δεν προδικάζει ακόμη το ύψος της κοινοτικής ποσοστώσεως που θα ισχύσει τελικώς. Το συμπέρασμα αυτό επιβάλλεται στην προκειμένη περίπτωση κατά μείζονα λόγο διότι, όπως ορθώς υπογραμμίζει η Επιτροπή, η εντονότατη αντίδραση του Καναδά προς την ένσταση αυτή δεν παρείχε τη δυνατότητα να θεωρηθεί ότι η προβολή της ενστάσεως θα έλυne το ζήτημα.
- 128 Δεύτερον, όσον αφορά τον κανονισμό 850/95, υπενθυμίζεται ότι είχε τον χαρακτήρα, όπως οι ίδιοι οι ενάγοντες αναγνώρισαν στο δικόγραφο της αγωγής τους (σημείο 106), συντηρητικού μέτρου, εφόσον η πράξη αυτή αποσκοπούσε, πράγματι, στην κάλυψη του νομικού κενού που προκάλεσε η προαναφερθείσα ένσταση. Η ένσταση όμως αυτή προκάλεσε εντονότερες αντιδράσεις εκ μέρους του Καναδά, ιδίως τη σύλληψη του σκάφους Estai, η οποία πιστοποιούσε σαφώς ότι η χώρα αυτή δεν ήταν προφανώς διατεθειμένη να δεχθεί υπέρβαση της κοινοτικής ποσοστώσεως των 3 400 τόνων που χορήγησε η επιτροπή αλιείας της NAFO. Υπό τις πασίγνωστες αυτές συνθήκες, ο κανονισμός 850/95, του οποίου οι αιτιολογικές σκέψεις διευκρίνιζαν σαφώς ότι η έκδοσή του αποτελεί τη συνέπεια της προαναφερθείσας ενστάσεως, δεν μπορούσε προδήλως να θεμελιώσει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στη χορήγηση στην Κοινότητα ποσοστώσεως 18 630 τόνων. Συναφώς, όπως ορθώς υπογραμμίζει η Επιτροπή, αφενός, η μόνη κοινοτική ποσόστωση την οποία δέχονταν όλα τα συγκρουόμενα μέρη πριν από τη σύναψη της διμερούς συμβάσεως, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή με τον κανονισμό 1761/95 και στην οποία θα μπορούσε ενδεχομένως να στηριχθεί δικαιολογημένη εμπιστοσύνη, ήταν η ποσόστωση των 3 400 τόνων την οποία χορήγησε η επιτροπή αλιείας της NAFO. Αφετέρου, ο κανονισμός 1761/95 καθιέρωσε οριστικά την κοινοτική ποσόστωση υπόγλωσσας Γροιλανδίας για το 1995.
- 129 Τρίτον, όσον αφορά τις δηλώσεις εκπροσώπων της Κοινότητας, παρατηρείται ότι αντικατοπτρίζουν τη μέριμνα των κοινοτικών οργάνων να υπερασπίσουν τα κοινοτικά συμφέροντα κατά τις διαπραγματεύσεις που διεξάγονταν κατά τον χρόνο εκείνο. Οι δηλώσεις αυτές δεν μπορούν, λαμβανομένου υπόψη του αβέβαιου χαρακτήρα κάθε διεθνούς διαπραγματεύσεως, να δημιουργήσουν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς το αποτέλεσμα των εν λόγω διαπραγματεύσεων. Όσον αφορά τη θέση που έλαβε η Επιτροπή στις 15 Μαρτίου 1995, επισημαίνεται ότι αυτή ανέφερε απλώς ότι η σύλληψη του σκάφους Estai παραβίαζε το διεθνές δικαιο και ότι τα κοινοτικά σκάφη είχαν το δικαίωμα να αλιεύουν στη ζώνη διακανονισμού, εφόσον

τηρούσαν τα μέτρα διατήρησης των πόρων που είχαν ληφθεί από την ίδια την ΝΑΦΟ και από την Κοινότητα. Αντιθέτως, η θέση της Επιτροπής δεν περιελάμβανε κανένα ακριβές στοιχείο όσον αφορά τον όγκο των επιτρεπομένων αλιευμάτων.

- 130 Τέταρτον, η χορήγηση σε ορισμένους ενάγοντες κοινοτικών ενισχύσεων για τις πειραματικές αποστολές αλιείας σε σχέση με την εκμετάλλευση του αποθέματος της υπόγλωσσας Γροιλανδίας στη ζώνη διακανονισμού δεν μπορεί να δημιουργήσει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι δεν θα επιβληθεί κοινοτική ποσόστωση που καθορίστηκε με τη διμερή συμφωνία για την αλιεία και με τον κανονισμό 1761/95. Πράγματι, αφενός, όπως ορθώς ισχυρίζεται η Επιτροπή, η ανακάλυψη και η εκμετάλλευση ενός αλιευτικού πεδίου δεν είναι, αφ' εαυτών, ασυμβίβαστες με μέτρα διατήρησης, τα οποία είναι απολύτως συνήθη. Αφετέρου, η χορήγηση ενισχύσεων από την Επιτροπή δεν μπορεί να δημιουργήσει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη σχετικά με το διηνεκές της εκμεταλλεύσεως του αλιευτικού πεδίου που αποτελεί το αντικείμενο της ενισχύσεως. Τούτο ισχύει, κατά μείζονα λόγο, όταν, εν προκειμένω, το εν λόγω αλιευτικό πεδίο δεν υπόκειται στην αποκλειστική διαχείριση της Κοινότητας, αλλά σε πολυμερή διαχείριση, στο πλαίσιο της οποίας επομένως η Κοινότητα δεν είναι βέβαιη ότι θα μπορεί πάντοτε να επιβάλλει την άποψή της. Επιπλέον, εν προκειμένω, η εκμετάλλευση του επίμαχου αλιευτικού πεδίου δεν παρεμποδίστηκε, αλλά υποβλήθηκε απλώς στη τήρηση ποσοστώσεων.
- 131 Επομένως, δεν υπήρξε παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης ούτε, κατά μείζονα λόγο, πρόδηλη και σοβαρή παραβίαση.

Επί της παραβιάσεως της αρχής της αναλογικότητας

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 132 Οι ενάγοντες αναγνωρίζουν ότι η διατήρηση των βιολογικών πόρων της ανοικτής θάλασσας συνιστά μια από τις πλέον θεμελιώδεις αρχές της διεθνούς και κοινοτικής

νομοθεσίας των αλιευτικών δραστηριοτήτων, αλλά φρονούν ότι, εν προκειμένω, η πραγματοποίηση του σκοπού αυτού επιδιώχθηκε με δυσανάλογο τρόπο σε σχέση με τα έννομα συμφέροντα των κοινοτικών αλιέων.

- 133 Οι ενάγοντες θεωρούν ότι τα κοινοτικά όργανα όφειλαν να αγωνισθούν, αφενός, για τον καθορισμό ενός ΣΕΑ 40 000 τόνων, το οποίο συνέστησε το επιστημονικό συμβούλιο και το οποίο συνεπαγόταν ήδη για τους κοινοτικούς εφοπλιστές μείωση σε σχέση με τα αλιεύματα του 1994 και, αφετέρου, στο πλαίσιο της κατανομής του εν λόγω ΣΕΑ μεταξύ των μελών της ΝΑΦΟ, για κοινοτική ποσόστωση ύψους 75,8 %, εκπροσωπούσα το ποσοστό των αλιευμάτων του κοινοτικού στόλου κατά την εγγύτερη περίοδο αναφοράς.
- 134 Πάντως, κατά τους ενάγοντες, η αρχή της αναλογικότητας θα είχε, ενδεχομένως, τηρηθεί, εάν η Κοινότητα είχε υποστηρίξει, στο πλαίσιο της κατανομής του ΣΕΑ των 27 000 τόνων μεταξύ των συμβαλλομένων μερών της ΝΑΦΟ, την αυτόνομη ποσόστωση των 18 630 τόνων που είχε υιοθετήσει, παρά το γεγονός ότι αυτή αντιπροσώπευε μόνον το 69 % του εν λόγω ΣΕΑ.
- 135 Αντιθέτως, ο καθορισμός κοινοτικής ποσοστώσεως 5 013 τόνων από τις 16 Απριλίου 1995, που αντιπροσώπευε ένα σύνολο 10 542 τόνων για ολόκληρο το έτος 1995, ήταν αντίθετη προς την αρχή της αναλογικότητας.
- 136 Η θυσία αυτή που επιβλήθηκε στον κοινοτικό στόλο ήταν τοσούτο μάλλον δυσανάλογη εφόσον δεν είχε προοδευτικό χαρακτήρα και δεν συνοδεύθηκε από κανένα μέτρο προς άμβλυνση των αρνητικών συνεπειών της για τους επιχειρηματίες.
- 137 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή θεωρούν ότι δεν υπήρξε, εν προκειμένω, παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 138 Τα στοιχεία που συνθέτουν την αρχή της αναλογικότητας υπομνήσθηκαν ανωτέρω στη σκέψη 78.
- 139 Εν προκειμένω, τονίζεται, καταρχάς, ότι η διμερής συμφωνία για την αλιεία δεν αποσκοπούσε μόνο στην εξασφάλιση της διατηρήσεως των αλιευτικών πόρων, αλλά και στον τερματισμό της συγκρούσεως μεταξύ του Καναδά και της Κοινότητας και, κατά συνέπεια, στην εξασφάλιση, προς το συμφέρον του συνόλου της κοινοτικής αλιευτικής βιομηχανίας, του ότι όλοι οι κοινοτικοί εφοπλιστές που ασκούν τη δραστηριότητά τους στη ζώνη διακανονισμού, ανεξαρτήτως του είδους που αποτελεί το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους, μπορούν να αναλάβουν εκ νέου τη δραστηριότητα αυτή με κάθε ασφάλεια, χωρίς να είναι εκτεθειμένοι στον κίνδυνο να παρεμποδιστεί από τις καναδικές αρχές η άσκηση της δραστηριότητάς τους.
- 140 Άλλωστε, η κοινοτική ποσόστωση ήταν ο καρπός διαπραγματεύσεων οι οποίες, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων, ήσαν οπωσδήποτε δυσχερείς. Όπως σε κάθε διαπραγμάτευση, αλλά ειδικότερα στο πλαίσιο διεθνούς διαπραγματεύσεως που διεξάγεται υπό τις συνθήκες αυτές, η Κοινότητα δεν μπορούσε να είναι βέβαιη ότι θα επιβάλλει πλήρως την άποψή της, αλλ' ήταν οπωσδήποτε υποχρεωμένη να προβεί σε παραχωρήσεις. Η Επιτροπή ορθώς εκθέτει ότι, εάν είχε απαιτήσει σημαντικότερη ποσόστωση, το αίτημα αυτό θα είχε προκαλέσει, ενδεχομένως, σοβαρή διεθνή κρίση, επιζήμια για το σύνολο των αλιευτικών δυνατοτήτων στη ζώνη διακανονισμού όλων των κοινοτικών εφοπλιστών που θα επιθυμούσαν να δραστηριοποιηθούν στη ζώνη αυτή.
- 141 Επειδή η αρχή της αναλογικότητας εκτιμάται βάσει του κριτηρίου της προσφορότητας των μέσων για την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκεται με τον οικείο κανόνα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, λαμβανομένου υπόψη του διττού σκοπού της συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένου, ειδικότερα, του επιτακτικού και επείγοντος σκοπού να τερματισθεί μια σύγκρουση η οποία μπορούσε να επηρεάσει το σύνολο της κοινοτικής αλιευτικής βιομηχανίας, και του γεγονότος ότι η επίμαχη πράξη ήταν το αποτέλεσμα δυσχερούς διεθνούς διαπραγματεύσεως, δεν υπήρξε πρόδηλη και

σοβαρή παραβίαση της ανωτέρω αρχής. Πράγματι, κοινοτική ποσόστωση που αντιστοιχεί, εν τοις πράγμασι, σε 10 542 τόνους συνιστούσε έναν αποδεκτό μέσον όρο μεταξύ της θέσεως της Επιτροπής, η οποία είχε καθορίσει με τον κανονισμό 850/95 αυτόνομη ποσόστωση 18 630 τόνων για το 1995, και της ποσοστώσεως που χορήγησε η επιτροπή αλιείας της ΝΑΦΟ, η οποία ανερχόταν μόλις σε 3 400 τόνους.

- 142 Επιπλέον, επιβάλλεται παραπομπή στις σκέψεις 105 και 106 ανωτέρω, στις οποίες εκτέθηκε ότι ο περιορισμός των αλιευτικών δυνατοτήτων της ιπλόγλωσσας Γροιλανδίας στη ζώνη διακανονισμού και ο καθορισμός της κοινοτικής ποσοστώσεως σε χαμηλό επίπεδο μπορούσαν να προβλεφθούν ήδη από το φθινόπωρο του 1994, επομένως, δηλαδή, πριν από την έναρξη της αλιευτικής περιόδου του 1995.
- 143 Επομένως, δεν υπήρξε, εν προκειμένω, πρόδηλη και σοβαρή παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.

Επί της παραβίασεως των αρχών της σχετικής σταθερότητας και του σεβασμού των παραδοσιακών αλιευτικών δικαιωμάτων

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 144 Οι ενάγοντες φρονούν ότι τα κοινοτικά όργανα δεν έλαβαν υπόψη τις αρχές της σχετικής σταθερότητας και του σεβασμού των παραδοσιακών αλιευτικών δικαιωμάτων.
- 145 Όσον αφορά την παραβίαση της αρχής της σχετικής σταθερότητας, την οποία αναγνωρίζει ο κανονισμός 3760/92, οι ενάγοντες παρατηρούν ότι η αρχή αυτή

αποσκοπεί να εξασφαλίσει, στο πλαίσιο του καθορισμού ή της κατανομής ποσοτώσεων για την αλιευση ειδών των οποίων τα αποθέματα διατρέχουν τον κίνδυνο να αποτελέσουν αντικείμενο υπερεντατικής εκμεταλλεύσεως, τη σχετική σταθερότητα των αλιευτικών δραστηριοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τρία κριτήρια, δηλαδή τις παραδοσιακές αλιευτικές δραστηριότητες, τις ειδικές ανάγκες των περιοχών που εξαρτώνται περισσότερο από την αλιεία και τις απώλειες αλιευμάτων στα ύδατα τρίτων χωρών.

- 146 Οι ενάγοντες υποστηρίζουν ότι τα κριτήρια αυτά έπρεπε να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων που κατέληξαν στη σύναψη της διμερούς συμφωνίας για την αλιεία, πράγμα το οποίο, πάντως, δεν συνέβη. Πράγματι, κανένα από τα τρία κριτήρια που χαρακτηρίζουν την αρχή αυτή δεν τηρήθηκε εν προκειμένω. Καταρχάς, δεν ελήφθη υπόψη το γεγονός ότι οι κοινοτικοί εφοπλιστές ήταν οι πρώτοι οι οποίοι ανακάλυψαν και ανέπτυξαν την επιστημονική εκμετάλλευση της ιππόγλωσσας Γροιλανδίας σε βαθέα ύδατα εντός της ζώνης διακανονισμού. Στη συνέχεια, τα προσβαλλόμενα μέτρα αποκαλύφθηκαν λίαν επίζημα για τη Γαλλικία, μα από τις περιοχές της Ευρώπης με ισχυρή αλιευτική παράδοση και μεγάλη εξάρτηση από τη δραστηριότητα αυτή, η οποία εμφανίζει, άλλωστε, ένα από τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας της Κοινότητας. Τέλος, οι οικείοι εφοπλιστές υπέστησαν προσφάτως απώλειες αλιευμάτων στα ύδατα τρίτων χωρών, δηλαδή την προοδευτική απώλεια παραδοσιακών αλιευτικών ζωνών κατά τη δεκαετία του '80, ιδίως στα ύδατα των Ηνωμένων Πολιτειών, της Γροιλανδίας, της Νορβηγίας, της Νότιας Αφρικής, του Καναδά ή της Ναμίμπια. Κατά τους ενάγοντες, οι απώλειες αυτές αντισταθμίστηκαν, εν μέρει, χάρη στην εκμετάλλευση της ζώνης διακανονισμού.
- 147 Όσον αφορά την προσβολή των παραδοσιακών αλιευτικών δικαιωμάτων, οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι οι Ισπανοί εφοπλιστές ανακάλυψαν τη δυνατότητα να αλιεύουν την ιππόγλωσσα Γροιλανδίας στα βαθέα ύδατα (μεταξύ 800 και 1 500 μέτρων) της ζώνης διακανονισμού, ότι ήταν οι πρώτοι που άσκησαν αλιευτικές δραστηριότητες οι οποίες προγραμματιζόνταν και εκτελούνταν αποκλειστικά για την αλιευση του είδους αυτού και ότι είχαν ασκήσει τη δραστηριότητα αυτή κατά τη διάρκεια πλειόνων ετών. Στους Ισπανούς εφοπλιστές χορηγήθηκαν κοινοτικές ενισχύσεις για τις πειραματικές αποστολές αλιείας, οι οποίες κατέστησαν δυνατή την ανακάλυψη του ως άνω είδους αλιείας.
- 148 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή θεωρούν ότι τα επιχειρήματα που διατυπώθηκαν προς στήριξη της αιτιάσεως αυτής είναι εντελώς αβάσιμα.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

149 Οι ενάγοντες επικαλούνται την παραβίαση της αρχής της σχετικής σταθερότητας και την προσβολή των παραδοσιακών αλιευτικών δικαιωμάτων.

150 Όσον αφορά την αρχή της σχετικής σταθερότητας, υπενθυμίζεται ότι σκοπός της αρχής αυτής, που προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 3760/92, είναι να εξασφαλίζεται σε κάθε κράτος μέλος ένα μέρος των κοινοτικών ΣΕΑ, το οποίο προσδιορίζεται κυρίως σε συνάρτηση με τα αλιεύματα τα οποία απέφεραν οι παραδοσιακές αλιευτικές δραστηριότητες και καρπώνονταν οι τοπικοί πληθυσμοί που εξαρτώνται από την αλιεία και οι σχετικές βιομηχανίες του κράτους μέλους πριν από τη θέσπιση του συστήματος των ποσοτώσεων (προπαρατεθείσα απόφαση NIFPO και Northern Ireland Fishermen's Federation, σκέψη 47).

151 Η αρχή αυτή, που αποτελεί αρχή μόνον του κοινοτικού δικαίου, αφορά μόνον την κατανομή μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών του όγκου των διαθέσιμων για την Κοινότητα αλιευμάτων (προπαρατεθείσα απόφαση Mondiet, σκέψη 50). Όμως, η διμερής συμφωνία για την αλιεία και ο κανονισμός 1761/95 δεν αφορούν τη μεταξύ των κρατών μελών κατανομή του όγκου των διαθέσιμων για την Κοινότητα αλιευμάτων, αλλά τον προσδιορισμό του όγκου αυτού και εντάσσονται, κατά συνέπεια, σε διαφορετικό στάδιο από αυτό στο οποίο έχει εφαρμογή η ως άνω αρχή. Επιπλέον, ο προσδιορισμός αυτός πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο διεθνούς διαπραγματεύσεως που υπόκειται μόνο στους κανόνες του διεθνούς δικαίου, οι οποίοι αγνοούν την αρχή αυτή.

152 Επισημαίνεται, τέλος, ότι, επειδή η αρχή αυτή αφορά μόνον τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, δεν μπορεί να απονεμίει δικαιώματα στους ιδιώτες, των οποίων η προσβολή θα γεννούσε δικαίωμα αποζημιώσεως βάσει του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ.

- 153 Όσον αφορά τα παραδοσιακά αλιευτικά δικαιώματα, τα οποία δημιουργήθηκαν από την εκ μέρους των Ισπανών εφοπλιστών ανάπτυξη της αλιείας ιππόγλωσσας Γροιλανδίας στη ζώνη διακανονισμού από την αρχή της δεκαετίας του '90, αρκεί να τονισθεί ότι, ανεξάρτητα, αφενός, από το αν μια πάγια πρακτική μερικών μόνον ετών μπορεί να οδηγήσει στη γένεση παραδοσιακών δικαιωμάτων αλιείας και, αφετέρου, από το αν τα δικαιώματα αυτά μπορούν να καλύψουν ειδικά την αλιεία συγκεκριμένου είδους, αλλά και ανεξάρτητα από το αν η οδηγούσα στη δημιουργία των ως άνω δικαιωμάτων πρακτική ακολουθήθηκε από καθένα από τους ενάγοντες χωριστά, εν πάση περιπτώσει, μόνον κράτη μέλη απέκτησαν ενδεχομένως τα δικαιώματα αυτά, αποκλεισμένων των κατ' ιδίαν εφοπλιστών. Κατά συνέπεια, οι κατ' ιδίαν εφοπλιστές δεν μπορούν να επικαλεσθούν δικαίωμα του οποίου η προσβολή θα οδηγούσε στη γένεση υπέρ αυτών δικαιώματος αποζημίωσης βάσει του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ.
- 154 Επομένως, δεν υπήρξε παραβίαση των αρχών της σχετικής σταθερότητας και του σεβασμού των παραδοσιακών αλιευτικών δικαιωμάτων.

Επί της καταχρήσεως εξουσίας

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 155 Οι ενάγοντες φρονούν ότι οι εναγόμενοι συνήψαν τη διμερή συμφωνία για την αλιεία και εξέδωσαν τον κανονισμό 1761/95 κατά κατάχρηση εξουσίας. Πράγματι, οι πράξεις αυτές θεσπίστηκαν βάσει των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας στον τομέα της κοινής αλιευτικής πολιτικής για την επίτευξη στόχων εντελώς διαφορετικών, ειδικότερα, για την εξασφάλιση της εξομαλύνσεως των εμπορικών σχέσεων μεταξύ του Καναδά και της Κοινότητας.
- 156 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή φρονούν ότι δεν υπήρξε, εν προκειμένω, κατάχρηση εξουσίας.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

157 Τονίζεται ότι οι ελίμαχες πράξεις εντάσσονται, όσον αφορά τον τύπο τους, το αντικείμενό τους και την αιτιολογία τους, στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής. Βεβαίως, αποσκοπούσαν και στον τερματισμό της συγκρούσεως για την αλιεία που ανέκυψε μεταξύ του Καναδά και της Κοινότητας και, κατά συνέπεια, στην αποκατάσταση της ειρήνης εντός της ζώνης διακανονισμού. Όμως, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, ο σκοπός αυτός εντάσσεται κάλλιστα στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής. Πράγματι, αφενός, ήταν προς το συμφέρον των κοινοτικών αλιέων, και ειδικότερα των εναγόντων, να κατοχυρωθεί η ασφάλεια των αλιευτικών δραστηριοτήτων τους στη ζώνη διακανονισμού. Αφετέρου, επειδή ο Καναδάς εκπροσωπείται σε μεγάλο αριθμό διεθνών αλιευτικών οργανισμών, όπου διαδραματίζει όχι αμελητέο ρόλο, η διατήρηση αγαστών σχέσεων με τη χώρα αυτή ήταν σημαντική προς το συμφέρον της διαχείρισεως των αλιευτικών πόρων σε παγκόσμιο επίπεδο. Όμως, τα κοινοτικά όργανα ήσαν υποχρεωμένα, εν προκειμένω, όχι μόνο να λάβουν υπόψη τα βραχυπρόθεσμα συμφέροντα μόνον των εναγόντων, αλλά και να σταθμίσουν τα συμφέροντα όλων των κοινοτικών αλιέων.

158 Επιπλέον, όπως ορθώς προσθέτει η Επιτροπή, έστω και αν είχε επιδιώξει, εν προκειμένω, παρεμπιπτόντως και επικουρικώς σκοπούς που δεν εμπίπτουν άμεσα και αποκλειστικά στην κοινή αλιευτική πολιτική, όπως η εξομάλυνση των πολιτικών ή των εμπορικών σχέσεων με τον Καναδά, το γεγονός αυτό δεν συνιστά κατάχρηση εξουσίας. Πράγματι, η διατήρηση καλών διεθνών σχέσεων είναι θεμιτή στο πλαίσιο κάθε κοινοτικής πολιτικής, δεδομένου ότι οι διάφορες κοινοτικές πολιτικές δεν αποτελούν, εν πάση περιπτώσει, στεγανά διαμερίσματα και τα όργανα πρέπει πάντοτε να λαμβάνουν υπόψη, όταν νομοθετούν στο πλαίσιο συγκεκριμένης πολιτικής, τις συνέπειες που επέρχονται για τις άλλες δραστηριότητες της Ενώσεως και κυρίως για το γενικό συμφέρον.

159 Επομένως, δεν αποδεικνύεται ότι υπήρξε, εν προκειμένω, κατάχρηση εξουσίας.

- 160 Κατά συνέπεια, η αγωγή αποζημιώσεως πρέπει να απορριφθεί, στο μέτρο που στηρίζεται στον παράνομο χαρακτήρα των ενεργειών του Συμβουλίου και της Επιτροπής στο πλαίσιο της συνάψεως και της εγκρίσεως της διμερούς συμφωνίας για την αλιεία και της εκδόσεως του κανονισμού 1761/95.
- 161 Συνεπώς, η αγωγή αποζημιώσεως, στο μέτρο που στηρίζεται στην ευθύνη λόγω πταίσματος της Κοινότητας, πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της, χωρίς να είναι αναγκαία η διεξαγωγή αποδείξεων που ζήτησαν οι ενάγοντες, οι οποίες, λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω εκτιμήσεων, δεν είναι λυσιτελείς.

II — Επί της ευθύνης άνευ πταίσματος

A — Επιχειρήματα των διαδίκων

- 162 Οι ενάγοντες επισημαίνουν ότι η νομολογία έχει αναγνωρίσει ότι θεμελιώνεται ευθύνη άνευ πταίσματος της Κοινότητας όταν ένας ιδιώτης υφίσταται, προς όφελος του γενικού συμφέροντος, μια επιβάρυνση, η οποία συνιστά ασυνήθη και ειδική ζημία και δεν του αναλογεί κανονικά (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 13ης Ιουνίου 1972, 9/71 και 11/71, *Compagnie d'approvisionnement* και *Grands Moulins de Paris* κατά Επιτροπής, Rec. 1972, σ. 391· της 6ης Δεκεμβρίου 1984, 59/83, *Bionilac* κατά ΕΟΚ, Συλλογή 1984, σ. 4057· της 24ης Ιουνίου 1986, 267/82, *Développement* και *Clemessy* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 1907, και της 29ης Σεπτεμβρίου 1987, 81/86, *De Boer Buizen* κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 3677· απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Απριλίου 1998, T-184/95, *Dorsch Consult* κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-667).
- 163 Ισχυρίζονται, καταρχάς, ότι υπέστησαν ασυνήθη ζημία, δηλαδή ζημία που υπερβαίνει τα όρια των οικονομικών κινδύνων που είναι συνυφασμένοι με τις δραστηριότητες στον οικείο τομέα (προπαρατεθείσα απόφαση *Bionilac* κατά ΕΟΚ, σκέψη 27). Τη ζημία αυτή προκάλεσε ο καθορισμός της ποσοτώσεως ιππόγλωσσας

Γροιλανδίας για το 1995. Η ζημία ήταν άσχετη προς τους κινδύνους που είναι συνυφασμένοι με τον τομέα της αλιείας. Οι ενάγοντες υπενθυμίζουν, συναφώς, ότι η αλιεία είναι μια οικονομική δραστηριότητα στην οποία το στοιχείο του προγραμματισμού είναι ουσιώδες. Οι εφοπλιστές πρέπει να σχεδιάζουν και να κατανέμουν τις εξόδους στη θάλασσα, να προσλαμβάνουν το αναγκαίο προσωπικό, να αγοράζουν το κατάλληλο υλικό και να προσαρμόζουν τα σκάφη στην ιδιαίτερη φύση κάθε εξόδου, καθώς και να λαμβάνουν τις απαιτούμενες άδειες αλιείας. Οι προπαρασκευαστικές αυτές ενέργειες συνεπάγονται κατ' ανάγκη υψηλές επενδύσεις. Όμως, υπό τις συνθήκες της συγκεκριμένης περιπτώσεως ήταν αδύνατο για έναν επιμελή εφοπλιστή να πραγματοποιήσει ορθολογικό σχεδιασμό, λαμβανομένης υπόψη της ελλείψεως σταθερότητας, η οποία είναι, πάντως, αναγκαία για τις δραστηριότητές του.

- 164 Διευκρινίζουν ότι, αρχικώς, δεν ήταν σε θέση να στηριχθούν παρά στο ΣΕΑ των 27 000 τόνων που καθόρισε ο κανονισμός 3366/94, το οποίο έπρεπε ακόμη να κατανεμηθεί. Προγραμματίσαν τη δραστηριότητά τους επί αυτής της βάσεως για το 1995, λαμβάνοντας υπόψη την έλλειψη οριστικής κατανομής. Παραδόξως, στην Κοινότητα χορηγήθηκαν μόνον 3 400 τόνοι του ΣΕΑ αυτού, πράγμα που αντιπροσώπευε για την Κοινότητα μείωση κατά 92 % σε σχέση με τα αλιεύματα του προηγούμενου έτους. Οι ενάγοντες εκθέτουν ότι, μολονότι το Συμβούλιο όπως και η Επιτροπή προέβλεπαν ένταση κατά της χορηγήσεως αυτής, οι канаδικές απειλές, η τροποποίηση της νομοθεσίας της χώρας αυτής στις 3 Μαρτίου 1995, η σύλληψη του σκάφους Estai, οι παρενοχλήσεις σκαφών και η έναρξη διμερών και όχι πολυμερών διαπραγματεύσεων δημιούργησαν κατάσταση ανασφάλειας και αίσθημα αγωνίας για τους εφοπλιστές που ασχολούνταν με την αλιεία του είδους αυτού. Πάντως, το αίσθημα αυτό αντισταθμίστηκε από την εμπιστοσύνη που είχαν στα κοινοτικά όργανα, τα οποία τους διαβεβαίωναν ότι θα υπερασπίσουν τα δικαιώματά τους έναντι του Καναδά. Οι ενάγοντες υπενθυμίζουν ότι λίγο αργότερα, και ενώ διεξάγονταν οι διαπραγματεύσεις, το Συμβούλιο τους χορήγησε με τον κανονισμό 850/95 ποσόστωση 18 630 τόνων, η οποία συνεπαγόταν ήδη μείωση κατά 58 % σε σχέση με τα αλιεύματα του προηγούμενου έτους. Παρά τις δυσκολίες, προσπάθησαν να προσαρμοστούν στο νέο αυτό πλαίσιο. Είχαν ακόμη εμπιστοσύνη στο γεγονός ότι τα κοινοτικά όργανα διατηρούσαν ακλόνητη στάση απέναντι στην παρανομία που διέπραξε ο Καναδάς και στον εκβιασμό εκ μέρους του κράτους αυτού. Όμως, με τη διμερή συμφωνία για την αλιεία, οι ενάγοντες στερήθηκαν κάθε δυνατότητα να ασκήσουν κανονικά τις δραστηριότητές τους.

- 165 Οι ενάγοντες παρατηρούν ότι έπραξαν ό,τι μπορούσαν για να προσαρμοστούν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες και, κατά συνέπεια, για να περιορίσουν τη ζημία τους.

- 166 Οι ενάγοντες θεωρούν ότι, ακόμη και αν δεν είχε καταστεί δυνατόν να αποτραπεί η σύγκρουση μεταξύ της Κοινότητας και του Καναδά, η ζημία θα μπορούσε να αποσοβηθεί εάν η Κοινότητα, σταθερή στον τρόπο ενεργείας της σε παρεμφερείς περιπτώσεις, είχε αποζημιώσει τους ζημωθέντες εφοπλιστές. Αναφέρονται, για παράδειγμα, στην απόφαση 95/451/ΕΚ του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 1995, για ειδικό μέτρο που αφορά τη χορήγηση αποζημίωσης στους αλιείς ορισμένων κρατών μελών της Κοινότητας, οι οποίοι αναγκάστηκαν να αναστείλουν τις αλιευτικές τους δραστηριότητες στα ύδατα που τελούν υπό την κυριαρχία ή τη δικαιοδοσία του Μαρόκου (ΕΕ L 264, σ. 28), και στην απόφαση 87/419/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 11ης Φεβρουαρίου 1987, σχετικά με περιφερειακό νόμο που προβλέπει έκτακτες παρεμβάσεις για τη θαλάσσια αλιεία στη Σικελία τον οποίο έχει θεσπίσει η Ιταλική Κυβέρνηση (ΕΕ L 227, σ. 50).
- 167 Οι ενάγοντες υποστηρίζουν, δεύτερον, ότι υπέστησαν ειδική ζημία, δηλαδή ζημία που αφορά κατηγορία επιχειρηματιών των οποίων θίγονται τα περιουσιακά συμφέροντα κατά τρόπο που τους διακρίνει από κάθε άλλον επιχειρηματία (προ-παρατεθείσα απόφαση Dorsch Consult κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 82). Εν προκειμένω, οι οικείοι εφοπλιστές συνιστούν, κατά τους ενάγοντες, απολύτως καθορισμένη και συγκεκριμένη κατηγορία, που διακρίνεται από κάθε άλλον επιχειρηματία στον τομέα της αλιείας. Επιδόθηκαν, στη ζώνη διακανονισμού, σε παραδοσιακή δραστηριότητα αλιείας της ιπλόγλωσσας Γροιλανδίας, η οποία αποτελούσε την κύρια πηγή δραστηριότητας του στόλου μηχανοτρατών με ψυκτικό εξοπλισμό στον οποίο είχαν επικεντρώσει τις επενδύσεις τους.
- 168 Κατά τους ενάγοντες, η εν λόγω ασυνήθης και ειδική ζημία είναι αυτή που εκτέθηκε ανωτέρω στο τμήμα που αφορά την ευθύνη λόγω πταισματος.
- 169 Οι ενάγοντες υποστηρίζουν ότι η ζημία αυτή προκλήθηκε από την Κοινότητα. Πράγματι, η στάση και οι ενέργειες των εκπροσώπων της Κοινότητας κατέληξαν σε περιορισμούς και σε αστάθεια που οδήγησαν σε δυσανάλογες ζημίες, ξένες προς τη συνήθη αλιευτική δραστηριότητα. Οι διακυμάνσεις της ποσοστώσεως που χορηγήθηκε στον κοινοτικό στόλο, οι οποίες συνδέονταν άμεσα με τη στάση και τις ενέργειες των εκπροσώπων της Κοινότητας, εμπόδισαν κάθε εύλογο σχεδιασμό και προκάλεσαν ζημίες οι οποίες, υπό κανονικές συνθήκες, δεν θα είχαν προκληθεί.

- 170 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή αμφισβητούν ότι συντρέχουν, εν προκειμένω, οι προϋποθέσεις ευθύνης άνευ πταίσματος της Κοινότητας.

B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 171 Υπενθυμίζεται ότι, στην περίπτωση κατά την οποία θα αναγνωριζόταν στο κοινοτικό δίκαιο η αρχή της ευθύνης αυτής, η στοιχειοθέτηση μιας τέτοιας ευθύνης σημαίνει εν πάση περιπτώσει ότι πληρούνται σωρευτικώς τρεις προϋποθέσεις, δηλαδή το υποστατό της φερομένης ζημίας, η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της εν λόγω ζημίας και της πράξεως που προσάπτεται στα όργανα της Κοινότητας, καθώς και ο ασυνήθης και ειδικός χαρακτήρας της ζημίας αυτής (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουνίου 2000, C-237/98 P, Dorsch Consult κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-4549, σκέψεις 17 έως 19).
- 172 Προκειμένου να καθοριστεί αν η επίμαχη ζημία είναι ασυνήθης, πρέπει να εκτιμηθεί αν υπερβαίνει τα όρια των οικονομικών κινδύνων που είναι σύμφυτοι με τις δραστηριότητες του τομέα της αλιείας (προπαρατεθείσα απόφαση Biovilac κατά ΕΟΚ, σκέψη 27, και προπαρατεθείσα απόφαση της 28ης Απριλίου 1998, Dorsch Consult κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 80).
- 173 Εν προκειμένω, οι ενάγοντες επηρεάστηκαν από τον περιορισμό των αλιευτικών τους δυνατοτήτων κατόπιν του καθορισμού ενός ΣΕΑ και, κατά συνέπεια, κοινωνικής ποσοτώσεως, της οποίας το επίπεδο ήταν κατώτερο από ό,τι είχαν προβλέψει.
- 174 Συναφώς, επισημαίνεται, πρώτον, ότι από το παράρτημα XIII του δικογράφου της αγωγής, το οποίο επαναλαμβάνει τις ποσοτώσεις που καθορίστηκαν στη ζώνη διακανονισμού μεταξύ του 1995 και του 1999, προκύπτει ότι δεν ήταν ασυνήθιστες στη ζώνη αυτή ακόμη και σημαντικές διακυμάνσεις, όπως μείωση κατά το ήμισυ, μάλιστα δε και κατάργηση του ΣΕΑ. Πράγματι, για παράδειγμα, το ΣΕΑ του είδους «Squid

(Πεχ) (καλαμάρια)» στις υποδιαίρεσεις 2 και 3 της ΝΑΦΟ, το οποίο από το 1995 έως το 1998 ανερχόταν στους 150 000 τόνους, περιορίστηκε κατά το ήμισυ το 1999 και το ΣΕΑ του είδους «κοκκινόψαρο» στη ζώνη 3LN, το οποίο ανερχόταν στους 14 000 τόνους το 1995 και κατήλθε στους 11 000 τόνους το 1996 και το 1997, μειώθηκε στο μηδέν το 1998 και το 1999.

- 175 Δεύτερον, όπως προαναφέρθηκε στις σκέψεις 105 και 106, ο περιορισμός των δυνατοτήτων αλιείας της ιππόγλωσσας Γροιλανδίας για τον κοινοτικό στόλο στη ζώνη διακανονισμού, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων και, ιδίως, της μεγάλης αποφασιστικότητας της Καναδικής Κυβερνήσεως, που ήταν πασίγνωστη ήδη από την έναρξη του έτους 1994, δεν συνιστούσε απρόβλεπτη μεταβολή ούτε από πλευράς αρχής ούτε καν ως προς την έκτασή της.
- 176 Τρίτον, οι επίμαχες πράξεις, καίτοι είχαν ως συνέπεια τον περιορισμό των δυνατοτήτων αλιείας της ιππόγλωσσας Γροιλανδίας στη ζώνη διακανονισμού, δεν εμπόδιζαν εντελώς την αλιεία αυτή, ούτε τους κοινοτικούς εφοπλιστές να μεταφέρουν τη δραστηριότητά τους στην αλιεία άλλων ιχθύων εντός της ζώνης αυτής ή του ιδίου ιχθύος ή άλλων ειδών σε άλλες ζώνες.
- 177 Τέταρτον, η ζημία που επικαλούνται οι ενάγοντες συνίσταται, κατ' ουσίαν, σε διαφυγόν κέρδος, το οποίο στηριζόταν στην υπόθεση ότι απήλαυναν δικαίωμα εκμεταλλεύσεως του εν λόγω αποθέματος ιππόγλωσσας Γροιλανδίας. Όμως, όπως προαναφέρθηκε, οι ενάγοντες δεν μπορούν να επικαλεστούν ένα τέτοιο δικαίωμα, ως παραδοσιακό αλιευτικό δικαίωμα, ως δικαίωμα που απορρέει από την αρχή της σχετικής σταθερότητας ή ως κεκτημένο δικαίωμα. Υπενθυμίζεται συναφώς, ότι οι επιχειρηματίες δεν μπορούν να επικαλεσθούν κεκτημένο δικαίωμα στη διατήρηση πλεονεκτήματος που απορρέει από κοινοτική ρύθμιση και, κατά μείζονα λόγο, από ρύθμιση που καταρτίστηκε στο πλαίσιο διεθνούς οργανισμού στον οποίο μετέχει η Κοινότητα.
- 178 Επομένως, η ζημία που προβάλλουν οι ενάγοντες δεν υπερέβαινε τα όρια των οικονομικών κινδύνων που είναι σύμφυτοι με τις δραστηριότητες του οικείου τομέα. Κατά συνέπεια, δεν ήταν «ασυνήθης» σε σχέση με τις προϋποθέσεις βάσει των

οποίων θα μπορούσε, ενδεχομένως, να στοιχειοθετηθεί η εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας λόγω νόμιμης πράξεως.

- 179 Ο σωρευτικός χαρακτήρας των εν λόγω προϋποθέσεων συνεπάγεται ότι, εφόσον δεν πληρούνται μία από αυτές, δεν στοιχειοθετείται εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας λόγω νόμιμης πράξεως των οργάνων της (προπαρατεθείσα απόφαση της 15ης Ιουνίου 2000, Dorsch Consult κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 54).
- 180 Επομένως, η αγωγή, εφόσον στηρίζεται επικουρικώς στην ευθύνη άνευ πταίσματος της Κοινότητας, πρέπει επίσης να απορριφθεί.
- 181 Επομένως, η αγωγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 182 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι οι ενάγοντες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την αγωγή.**

- 2) Καταδικάζει τους ενάγοντες στα δικαστικά έξοδα.**

Azizi

Lenaerts

Jaeger

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 6 Δεκεμβρίου 2001.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

M. Jaeger

II - 3654

Περιεχόμενα

Κανονιστικό πλαίσιο	Π - 3604
Το ιστορικό της διαφοράς	Π - 3605
Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων	Π - 3607
Σκεπτικό	Π - 3610
I — Επί της ευθύνης λόγω πταίσματος	Π - 3610
A — Επί του παρανόμου χαρακτήρα των ενεργειών της Επιτροπής κατά τις διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν στο πλαίσιο της συμβάσεως της ΝΑΦΟ για τον καθορισμό ενός ΣΕΑ της ιπλόγλωσσας Γροιλανδίας για το έτος 1995	Π - 3610
Επιχειρήματα των διαδίκων	Π - 3610
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	Π - 3615
B — Επί του παρανόμου χαρακτήρα ενεργειών του Συμβουλίου στο πλαίσιο της εκδόσεως του κανονισμού 3366/94	Π - 3621
Επιχειρήματα των διαδίκων	Π - 3621
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	Π - 3622
Γ — Επί του παρανόμου χαρακτήρα των ενεργειών του Συμβουλίου και της Επιτροπής στα πλαίσια της συνάψεως και της κυρώσεως της διμερούς συμφωνίας για την αλιεία και της εκδόσεως του κανονισμού 1761/95	Π - 3628
Επί της παραβιάσεως της αρχής της ασφαλείας δικαίου	Π - 3628
— Επιχειρήματα των διαδίκων	Π - 3628
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	Π - 3631
Επί της παραβιάσεως της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.	Π - 3636
— Επιχειρήματα των διαδίκων	Π - 3636
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	Π - 3637
Επί της παραβιάσεως της αρχής της αναλογικότητας	Π - 3640
— Επιχειρήματα των διαδίκων	Π - 3640
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	Π - 3642
Επί της παραβιάσεως των αρχών της σχετικής σταθερότητας και του σεβασμού των παραδοσιακών αλιευτικών δικαιωμάτων	Π - 3643
— Επιχειρήματα των διαδίκων	Π - 3643
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	Π - 3645
	Π - 3655

Επί της καταχρήσεως εξουσίας	II - 3646
— Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 3646
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 3647
II — Επί της ευθύνης άνευ πταίσματος	II - 3648
A — Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 3648
B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 3651
Επί των δικαστικών εξόδων	II - 3653